

3569

281-6

u-51

1928

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅՈՑ

ԵՐԵՍՓՈՒԱՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻ

ԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

(ԲԱՂՈՒԱՇ)

Գումարեալ ի նիւս ետրկ

7 - 8 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1928

261

281.6

Ա-51

39

27385-4.3

281.6 ս
4-51

423

ԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅՈՑ ԵՐԵՍՓՈՒՅԱՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԻՆ
Գումարում 1928 Հոկտ. 7-8
Նիու Եորկի Ս. Լուսաուրիչ Մայր Եկեղեցույ Սրահին մէջ

ԲԱՅՈՒՄ ԺՈՂՈՎԻ

Ամերիկայի Առաջնորդական Վիճակին Երեսփոխանա-
կան Ժողովի 1928 տարուան Նիստը բացուեցաւ Հոկտ. 7-ին,
կիրակի, կէսօրէ վերջ ժամը 1-ին, Նիու Եորկի Ս. Լուսա-
ուրիչ Մայր Եկեղեցույ սրահին մէջ:

Առաջնորդ Տ. Տիրայր Արքեպիսկոպոս Յովհաննէսեանի
բացակայութեան պատճառաւ ժողովին նախագահութեան
կոչուեցաւ Արժանապատիւ Տ. Սերովբէ Աւագ Քահանայ
Ներշնչուհի, որպէս Երկրպագոյնը ներկայ եկեղեցական երես-
փոխաններու:

Արժանապատիւ նախագահը ժողովը բացաւ աղօթքով:

ԱՌԺԱՄԵԱՅ ԳԻՒԱՆ

Զեռամբարձ քուէարկութեամբ առժամեայ ատենապետ
ընտրուեցաւ Պարոն Արամ ձէրահեան, առժամեայ ատենա-
դպիր՝ Պարոն Գարեգին Տէր-Ղազարեան:

**ՃՇՏՈՒՄ ՄԱՍՆԱԿՑՈՂ ԹԵՄԵՐՈՒ, ԵՐԵՍՓՈՒՅԱՆՆԵՐՈՒ
ԹԻՒԻՆ ԵՒ ՎԱԻԵՐԱԳԻՐԵՐՈՒ**

Նոր երեսփոխաններու վաւերադրերը քննելու եւ մաս-
նակցող թեմերու ու երեսփոխաններու թիւը ճշդելու համար
որոշուեցաւ կազմել երեք անդամներէ բաղկացեալ յանձնա-
խումբ մը, որուն անդամ ընտրուեցան հետեւեալները ձե-
ռամբարձ քուէարկութեամբ:—

- Պարոն Տիգրան Սմարեան
- Պարոն Տիրան Փաշալեան
- Պարոն Մարկոս Տէր-Մանուէլեան

Կարճ զազարէ մը յետոյ, Յանձնախումբին տեղեկա-
բերը, Պարոն Տիրան Փաշալեան, ծանոյց ժողովին թէ հե-
տեւեալ յաւելումները եւ փոփոխութիւնները կզամ են Երես-
փոխանական Ժողովի կազմին վրայ:—

1. Կլիվլենդի Թեմը, որ ցարդ երեսփոխան չունէր, ընա-

6278-57

2010

6 2 0 0 9

րած էր իր երեսփոխանը յանձին Պարոն Հայկ Սոճասար-
կանի:

2. Դիտրոյիտի երկու երեսփոխանները, Պ. Պ. Աբիկ
Գալթայեան եւ Արմենակ Նազար հրաժարած ըլլալով, անոնց
տեղ ընտրուած էին Պ. Պ. Յովհան Կարապետեան եւ Տիրան
Փաշալեան:

3. Նիւարքի երեսփոխանը, Պարոն Տիրան Քըրք հրա-
ժարած էր եւ անոր տեղ ընտրուած Պարոն Տիրգրան Բարու-
եակեան:

4. Բոստոնի երեսփոխաններէն մին, Պարոն Կարո Սա-
հակեան, հրաժարած ըլլալով, անոր տեղ ընտրուած էր Պ.
Մուրատ Մուրատեան:

5. Պրովիդենսի երեսփոխաններէն մին, Պարոն Գաս-
պար Ռոստիկեան, չկրնալով ներկայ գտնուիլ Երեսփ. Ժողո-
վի այս նիստին, հոգարարձութիւնը անոր փոխանորդ կար-
գած էր Պարոն Պապա Գալընեան:

6. Հարաֆորդի հոգարարձութիւնն ու երեսփոխան Պ.
Արմենակ Տէրաչեան, համաձայնած էին որ ժողովի այս
նիստին Տէրաչեանի ձայնը փոխանորդարար ներկայացնէ
Դոկտ. Ղեւոնդ Աճէմեան:

7. Պորտլենդի հոգարարձութիւնն ու երեսփոխան Պրն.
Գէորգ Տէր-Արսէնեան ծանուցած էին թէ Պարոն Տէր-Արսէն-
եան պիտի չկրնար ներկայ գտնուիլ ժողովի այս նիստին եւ
փոխանորդ կարգած էին Պարոն Հրահատ Հոզիրոզեանը:

8. Դելրէյ-Դիտրոյիտի հովիւը, Տ. Մովսէս Քահանայ
Տէր-Ստեփանեանը, փոխանորդ կարգած էր Պարոն Գանիկ
Գաֆաֆեան:

9. Գրանիտ Սիւրի հովիւը, Տ. Դաւիթ Քահանայ Տէր-
Աւետիսեան, փոխանորդ կարգած էր Պարոն Արտաւազդ
Գուլումճեանը:

10. Բէյսիւնի հոգարարձութիւնը ծանուցած էր թէ որո-
շած է մասնակցիլ Երեսփ. Ժողովին եւ երեսփոխան ընտրած
էր Պ. Պ. Կարապետ Աճէմեան եւ Հայկ Շըքըլեան:

11. Վեստ Պուլմընի հովիւ, Տ. Գարեգին Քահանայ Յու-
վակիմեան, փոխանորդ կը կարգէր Պարոն Յովհաննէս Թո-
րիկեան:

12. Բոստոնի հովիւ, Տ. Շահէ Մ. Վարդապետ, փոխա-
նորդ կը կարգէր Պարոն Վահան Քիւրքճեան:

13. Սաութ Միլուոկիի հովիւ, Տ. Սորէն Վարդապետ
փոխանորդ կը կարգէր Պարոն Տիրգրան Արսլանեան:

Յանձնախումբը որեւէ ապօրինութիւն գտած չըլլալով
այս ընտրութեանց եւ անուանումներուն մէջ, կը յանձնա-
րարէր վաւերացնել զանոնք:

Երեսփոխանական Ժողովը միաձայնութեամբ հաւանե-
ցաւ:

Տեղեկարբերը ծանոյց նաեւ թէ՛ Համիլտըն Կանադայի
երեսփոխանը, Պարոն Աւետիս Սէլեան, փոխանորդ կարգած
էր Պարոն Ներսէս Փափաղեանը, բայց որովհետեւ որոշ ա-
պացոյց եւ հաւաստիք չկար թէ Համիլթընի հոգարարձու-
թիւնը հաւանած էր այս կարգադրութեան, Յանձնախումբը
խնդիրը կը բերէր Ժողովին ուշադրութեան: Ժողովը օրի-
նական չգտաւ երեսփոխանի մը կողմէ եւ առանց հոգարար-
ձութեան գիտակցութեան կատարուած այս անուանումը եւ
չվաւերացուց զայն:

Տեղեկարբերը Ժողովին ուշադրութեան յանձնեց նաեւ
հետեւեալ խնդիրը.—

Բինգհեմտընի հոգարարձութիւնը 28 սեպտեմբեր թուա-
կիր նամակով մը ծանուցած էր Կեղրոնական Վարչութեան
թէ իր երեսփոխանն ընտրած էր յանձին Պարոն Վահան Արս-
լանեանի: Հոկտ. 3 թուակիր հեռագրով մը, որ կ'ենթա-
դրուէր քաջուած ըլլալ հոգարարձութեան կողմէ, կը ծա-
նուցուէր Առաջնորդարանին թէ Վահան Արսլանեանի ընտ-
րութիւնը հետեւանք էր անունի շփոթութեան մը, երեսփո-
խան ընտրուած էր Պարոն Լեւոն Պահլաւը եւ թէ լրացուցիչ
տեղեկութիւններ պիտի տրուէին յետոյ: Յանձնախումբը
նկատելով որ խոստացուած լրացուցիչ տեղեկութիւնները
չեն հասած, թելադրեց ընդունիլ Պարոն Վահան Արսլանեա-
նը իբր երեսփոխան Բինգհեմտընի, եւ Ժողովը հաւանեցաւ:

Պարոն Փաշալեանի տեղեկատուութենէն յայտնուեցաւ
որ Ժողովին կը մասնակցէին 25 թեմեր. չմասնակցող թե-
մերու թիւն էր 7:

ՈՒՍՏԸՐ

- 1. Աթիկ Քահանայ Ծոցիկեան
- 2. Գարեգին Տէր-Ղազարեան
- 3. Սարգիս Եաղուպեան

ԻԻՆԻՈՆ ՍԻՏԻ

- 4. Մամբրէ վարդապետ Գալֆայեան
- 5. Յ. Գարակէօղեան
- 6. Յ. Ապահունի
- 7. Տիգրան Սմաբեան

ՆՐՈՒ ԵՈՐԿ, Մայր Եկեղեցի

- 8. Սերովբէ Քահանայ Ներշապուհ
- 9. Պետրոս Քահանայ Յակոբեան
- 10. Սեպուհ Սերճենեան
- 11. Խոսրով Պապայեան
- 12. Դոկտ. Ս. Արգարեան

ՆՐՈՒ ԵՈՐԿ, Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցի, 30-րդ Փողոց

- 13. Յարութիւն Քահանայ Սարգիսեան
- 14. Մուշեղ Պէլլէրեան
- 15. Արմենակ Բոցիկեան
- 16. Սիմոն Պարզեւ
- 17. Յ. Ալպարեան

ԹՐՈՅ

- 18. Եղիշէ Քահանայ Գալչընճեան
- 19. Յակոբ Աղազարմ
- 20. Թորոս Տէր-Պետրոսեան
- 21. Յարութիւն Ճաֆերեան

ՊՐՈՎԻԴԵՆՍ

- 22. Ղևոնդ վարդապետ Մարդուկէսեան
- 23. Նշան Գղիբեան
- 24. Սարգիս Նաճարեան
- 25. Դոկտ. Խ. Էմիրզեան
- 26. Պապա Գալընեան

ՍԻՐԱԿԻՒՍ

- 27. Շմաւոն Գալէմեան

ԲՈՍՏՈՆ

- 28. Հմայեակ Հապէշեան
- 29. Սարգիս Կիւրեղեան
- 30. Մուրաա Մուրատեան
- 31. Վահան Քիւրքճեան, ի տեղի Շահէ Ծ. վարդապետ Գասպարեանի

ՃԻԼԱԴԵԼՅԻԱ, Արեւմտ. Թեմ

- 32. Արսէն Քահանայ Թորոսեան
- 33. Արամ Ճէրահեան

ՃԻԼԱԴԵԼՅԻԱ, Հիւս. Թեմ

- 34. Նշան Քահանայ Փափաղեան
- 35. Արտաշէս Յովսէփեան
- 36. Կարապետ Թլանեան

ՎԵՍՏ ՊՈՒԼՄԸՆ

- 37. Մաղաք Գ. Պէրպէրեան
- 38. Յովհաննէս Թորիկեան, ի տեղի Գարեգին Քհնյ. Յովակիմեանի

ՆՐՈՒ ԲՐԻՏԻՅՆ

- 39. Ընձակ Քահանայ Գաղանճեան
- 40. Կիրակոս Յակոբեան
- 41. Գարեգին Գէորգեան

ԼՈՎԷԼ

- 42. Եղիշէ Քահանայ Գասպարեան
- 43. Մարկոս Տէր-Մանուէլեան

ՇՈՐՏԼԵՆԴ

- 44. Հրահատ Հողկրողեան, ի տեղի Գէորգ Տէր-Արսէնեանի

ՇԻԿԱԳՕ

- 45. Սեդրակ Տէր-Պաղտասարեան

ԴԻՏՐՈՅԻՏ-ԴԵԼՐԷՅ

- 46. Գառնիկ Գաֆաֆեան, ի տեղի Մովսէս Քհնյ. Տէր-Ստեփաննեանի
- 47. Դոկտ. Մ. Գարակէօղեան

ՍԱՌԻԹ ՄԻԼՈՒՈԿԻ

- 48. Տիգրան Արսլանեան, ի տեղի Խորէն վարդապետ Լազարեանի
- 49. Սխակ Նալբանդեան

ԳՐԱՆԻՏ ՍԻՏԻ

- 50. Արտաւազդ Գուլումճեան, ի տեղի Դաւիթ Քհնյ. Տէր-Աւետիսեանի
- 51. Գալուստ Մարտիրեան

ՆԻՈՒԱՐԿ

- 52. Պետրոս Քահանայ Վարդանեան
- 53. Տիգրան Բարունակեան

ՆԻԱԳԱՐԱ ՅՈՒՍ

- 54. Վահան Աճէմեան

ՐԷՅՍԻՆ

- 55. Կարապետ Աճէմեան
- 56. Հայկ Շըզլըեան

ԴԻՏՐՈՅԻՏ

- 57. Յովհան Կարապետեան
- 58. Տիրան Փաշալեան

ԱՍՏՈՐԻՍ

- 59. Մատթէոս Քահանայ Հէքիմեան
- 60. Պետրոս Հազարապետեան

ՀԱՐՏՅՈՐՏ

- 61. Դոկտ. Ղեւոնդ Աճէմեան, ի տեղի Արմենակ Տէր-տէրեանի

ԻՆԳՂԵՄՏԸՆ

- 62. Վահան Արսլանեան

ԲԱՅԱԿԱՅ ԵՐԵՍՓՈՒԱՆՆԵՐ

- 1. Մանուկ Փերեցեան, Րիչմընտ
- 2. Մխաբ Պոյաճեան, Լօրենս
- 3. Կարապետ Ենիգոմչեան, Սպրինգֆիլդ
- 4. Աւետիս Սէլեան, Համիլտոն, Կանադա
- 5. Գ. Քհնյ. Սամուէլեան, Սաօ-Պօլօ, Բրազիլիա
- 6. Պ. Քհնյ. Պարասաթեան, Բուէնոս Այրէս, Արժանաւին
- 7. Յ. Քհնյ. Ամիրեանց, Բուէնոս Այրէս, Արժանաւին
- 8. Գուրգէն Քհնյ. Թաչճեան, Կորդովա, Արժանաւին
- 9. Վահան Քհնյ. Կիւլտալեան, Շիկագօ
- 10. Վարդան Քհնյ. Դաւթեան, Րէյսի

- 11. Պետրոս Քհնյ. Մամբրէեան, Դիտրոյիտ
- 12. Դոկտ. Վոսաթ Նետիւրեան, Ֆիլադելֆիա, Արեւմրտեան Թեմ :

ՄՆԱՅՈՒՆ ԴԻԻԱՆԻ ԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆ

Ժողովը որոշեց որ Կեդրոնական Վարչութեան անդամները Երեսփ. Ժողովի մնայուն ղեւանին անդամ չըլլան, յետոյ յանձնարարեց վաւերագրերը քննող յանձնախումբին բերել երկու ցանկեր, մին Ա. եւ Բ. ատենապետներու, միւսը Ա. եւ Բ. ատենադպիրներու ընտրութեան համար : Յանձնախումբը ներկայացուց հետեւեալ ցանկերը .-

Ատենապետութեան Թեկնածուներ .

- 1. Յովհան Կարապետեան
- 2. Մարկոս Տէր-Մանուէլեան
- 3. Տիգրան Արսլանեան
- 4. Սեդրակ Տ. Պաղտասարեան

Ատենադպրութեան Թեկնածուներ .

- 1. Գարեգին Տէր-Ղազարեան
- 2. Յովհաննէս Թորիկեան
- 3. Տիրան Փաշալեան
- 4. Կարապետ Օղանեան

Որոշուեցաւ որ ատենապետութեան ցանկին վրայէն ամենէն բարձր քուէ ստացողը ըլլայ Ա. Ատենապետ, յաջորդ առաւելագոյն քուէ ստացողը Բ. Ատենապետ : Նոյն որոշումը տրուեցաւ Ա. եւ Բ. ատենադպիրներու մասին : Ապա տեղի ունեցաւ գաղտնի քուէարկութիւն, որուն արդիւնքը ասուասիկ .-

Պարոն Մարկոս Տէր-Մանուէլեան	34 քուէ
Պարոն Յովհան Կարապետեան	27 քուէ
Պարոն Տիրան Փաշալեան	35 քուէ
Պարոն Գարեգին Տէր-Ղազարեան	27 քուէ

Ըստ այսմ մնայուն ղեւանը կազմուեցաւ հետեւեալ կերպով .-

- Պարոն Մարկոս Տէր-Մանուէլեան, Ա. Ատենապետ
- Պարոն Յովհան Կարապետեան, Բ. Ատենապետ
- Պարոն Տիրան Փաշալեան, Ա. Ատենադպիր
- Պարոն Գարեգին Տէր-Ղազարեան, Բ. Ատենադպիր

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՆԵՐ

1. Տեղեկագիր Առաջնորդ Ս. Հօր. — Ժողովն սկսաւ իր կանոնաւոր աշխատութեանց ատենապետութեամբ Պարոն Մարկոս Տէր-Մանուէլեանի :

Օրակարգի վրայ էր Առաջնորդ Տ. Տիրայր Արքեպիսկոպոսի տեղեկագիրն ամբողջութեամբ կամ ամփոփումով կարգալու հարցը : Ժողովը նկատելով որ տեղեկագիրը շատ ընդարձակ էր եւ անոր ամբողջական ընթերցումը պիտի խլէր իր սուղ ժամերը, որոշեց կազմել երեք հոգիէ բաղկացեալ յանձնախումբ մը, որ ամփոփումը առար տեղեկագիրին, պայմանաւ սակայն, որ Նորին Սրբազնութեան արդարութիւն մը ըրած ըլլալու համար՝ կարդացուէր հրատարականին մասը ամբողջութեամբ : Յանձնախումբին անդամ ընտրուեցան, Պ. Պ. Ա. Բոցիկեան, Յովհան Կարապետեան եւ Արտաւազ Գույումճեան :

2. Տեղեկագիր Կրօն. Ժողովի. — Կրօնական Ժողովի տեղեկագիրը կարգաց Տ. Սերովբէ Քհնյ. Ներշնչուհի եւ ընդունուեցաւ ի գիտութիւն :

3. Տեղեկագիր Կեդր. Վարչութեան. — Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան տեղեկագիրը կարգաց Պարոն Սոսրով Պապայեան եւ ընդունուեցաւ ի գիտութիւն :

Նիստը փակուեցաւ երեկոյեան ժամը 6:30-ին, մէկ ժամէն վերսկսելու որոշումով :

ՆԻՍՏ Բ.

Երեսօրեանական Ժողովի երկրորդ նիստը բացուեցաւ Հոկտեմբեր 7-ին, երեկոյեան ժամը 8-ին, ատենապետութեամբ Պարոն Մարկոս Տէր-Մանուէլեանի :

Պատկանեալ յանձնախումբը հրաւիրուեցաւ տալու Առաջնորդ Ս. Հօր տեղեկագիրն ամփոփումը : Տեղեկաբերը, Պարոն Յովհան Կարապետեան, յայտարարեց թէ տեղեկագիրը կատարեալ եւ մանրադնին պատկերացումն էր Նորին Սրբազնութեան վերջին տասնվեց ամսուան դործունէութեան եւ ամերիկահայ գաղութին ներկայ վիճակին ու պահանջներուն : Ապա Պարոն Տիրան Փաշալեան ամբողջութեամբ կարգաց տեղեկագիրին հրատարականի վերաբերեալ զրուիւր :

Երեսօրեանական Ժողովի նիստը բացուեցաւ իր պահանջներին Կեդր. Վարչութեանէն այն նամակներուն վերաբերմամբ, զորս Կրօնական Ժողովը Առաջնորդ Ս. Հօր զործակցութեամբ ղրկած էր Կաթողիկոսին Սահմանադրութեան Ռբուազմին, եւ Շարժական Վիճի մասին : Տրուած բացատրութիւններէն պարզուեցաւ որ, այդ նամակներն էին որ պատճառ եղած էին տարակարծութեանց ընդմէջ Կեդր. Վարչութեան աշխարհական անդամներուն եւ Կրօնական Ժողովին ու Առաջնորդին եւ յառաջ բերած Նորին Սրբազնութեան հրատարականն ու ձեռնթափութիւնը : Այս առթիւ կարդացուեցաւ Տ. Տիրայր Արքեպիսկոպոսի հետեւեալ հրատարակիրը. —

1928, Օգոստ. 14
Նիւ Եորք

Ազգային Կեդրոնական Ժողովի
Մեծարոյ Վարչութեան

Ամերիկայի Հայ Եկեղեցուն ծառայելու կոչումով եւ սիրով ընդունած եմք այդ հրաւերը :

Մեր ցանկութիւնն է եղած եւ է ծառայել եւ ծառայութիւն բերել գործին մինչ այն պահը, երբ կը տեսնեմք, որ Եկեղեցու մեծ գործը չի տուժեր :

Վերջինի պարզ ու աներկբայ գիտակցութիւնն ունենալով, այլ եւս Մեզ համար հնարաւորութիւն չենք համարել ընտրել մնալու Մեր պաշտօնին մէջ իբրեւ Առաջնորդ Ամերիկեան Հայ Եկեղեցու, ուստի կ'առաջարկեմք ի կատար ածել Սահմանադրութեան յօդուած 7-ը :

Օրինելով զՁեզ ամէնեղ, Մեր սրտագին շնորհակալիքը յայտնելով ամէնփող, թէ Կրօնական Ժողովի Հարց եւ թէ Տնտեսական Ժողովի Մեր հոգեւոր գաւակնեալուն, որոնք քրտնեցան ու տփնեցան Մեզ հետ ի շահ Հայ Եկեղեցու :

Օրինելով նաեւ Մեր Հոգեւոր տեսչութեան յանձնարարութեամբ քուրք անձերը, Հոգեւորական թէ աշխարհական, որոնք Մեզ հետ էին, գործակից Մեր ջանքերուն, բանիւ թէ արդեամբք :

Մաղթելով ի արտէ լաւագոյն օրեր եւ աւելի յուսալից շրջան յապագային

Կամֆ Հայրական Օրհնութեամբ, Սիրով ջերմ աղօթքով ամէնքի ու ամէնի համար
ՏԻՐԱՅՐ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Միաբան Մայր Աթոռոյ Սրբոյ Էջմիածնի

Խնդիրը լուսարանելու նպատակով Կեդր. Վարչութեան ատենադպիրը, Պարոն Խոսրով Պապայեան կարգաց հետեւեալ գրութիւնները. —

1. Պատճէնը Կեդր. Վարչութեան 8 Մայիս, 1928 թուականի, Համար 924 նամակին, որով Երկրորդ անգամ ըլլալով Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսէն արտօնութիւն կը խնդրուէր Շարժական Վիճի գործածութեան:

2. Պատճէնը 22 Մայիս, 1928 թուականի Համար 962 նամակին, որով Կրօնական Ժողովը Շարժական Վիճի գործածութիւնը հակառակ կը գտնէր Հայ Եկեղեցւոյ կանոններուն եւ կը խնդրէր Վեհափառ Կաթողիկոսէն շնորհել Կեդր. Վարչութեան կողմէ խնդրուած արտօնութիւնը:

3. Պատճէնը Կեդր. Վարչութեան 5 Յունիս, 1928 թուականի, Համար 1066 գրութեան, որով կը խնդրուէր Վեհափառ Կաթողիկոսէն հաստատել նոր սահմանադրութիւնը եւ չուտով վերադարձնել իր հրահանգներուն հետ ի գործադրութիւն:

4. Պատճէնը Կրօնական Ժողովի 30 Յունիս, 1928 թուականի, Համար 1342 գրութեան, որով Կրօնական Ժողովը կը ծանուցանէր Վեհ. Կաթողիկոսին թէ նոր սահմանադրութեան մէջ կապտուած են հոգեւորականներու իրաւասութիւնները, Կրօնական Ժողովը դարձած է Կեդր. Վարչութեան ստորագաս եւ նշանակովի մարմին մը, Կեդր. Վարչութեան մէջ երկու աթոռ միայն տրուած է հոգեւորականներուն, եւ կը խնդրէր բարեփոխել նոր սահմանադրութեան այդ արամադրութիւնները: Պատճէնին կցուած էր նաեւ մէկ օրինակը սահմանադրական օրինագծի մը, զոր Կրօնական Ժողովը զրկած էր Կաթողիկոսին, եւ որ կը պարունակէր Կրօնական Ժողովի եւ Առաջնորդ Ս. Հօր ատենութիւնները ու նախաարտօնութիւնները Ամերիկայի Հայոց նոր սահմանադրութեան վերաբերմամբ:

**ԱՅ ԱԶՆՈՐԴ Տ. ՏԻՐԱՅՐ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ
ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԸ**

Վերոյիշեալ նամակներու ընթերցումէն եւ թեր ու գէժ արտայայտութիւններէ յետոյ Ժողովը նկատի առաւ Առաջնորդ Ս. Հօր, Տ. Տիրայր Արքեպիսկոպոսի, հրաժարականը: Պարոն Մաղաք Պէրպէրեան առաջարկեց հետեւեալ բանաձեւը. —

«Երեսփոխանական Ժողովը նկատի ունենալով Նորին Սրբազնութեան, Տ. Տիրայր Արքեպիսկոպոսի, հրաժարականը Ամերիկայի թեմին առաջնորդական պաշտօնէն եւ խորապէս զնահատելով եօթը տարինու ընթացքին անոր թափած ջանքերը եւ աշխատութիւնները յօգուտ Հայ Եկեղեցւոյ զօրացման եւ պայծառացման, ցաւ ի սիրտ ընդ առաջ կ'երթայ Նորին Սրբազնութեան փափաքին ընդունելով անոր հրաժարականը, յայտնելով իր շնորհակալութիւնները անոր մատուցած ծառայութեանց համար»:

Ժողովականներէ ոմանք փափաք յայտնեցին որ այս բանաձեւին քուէարկութիւնը ըլլայ դադարնի: Ատենապետ Պրն. Յովհան Կարապետեան հաւանեցաւ եւ յայտարարեց թէ անոնք որ կ'ուզէին ընդունիլ բանաձեւը, քուէաթուղթին վրայ պիտի գրէին «այո», անոնք որ հակառակ էին, պիտի գրէին «ոչ»:

Այս հասկացողութենէն յետոյ տեղի ունեցաւ քուէարկութիւնը, համրուեցան ձգուած քուէները եւ ստուգուեցաւ որ քուէարկութեան մասնակցած էին վաթսու երեսփոխաններ եւ բանաձեւն ստացած էր երեսունութը դրական եւ քրսաներկու բացասական քուէ: Որով ընդունուեցաւ Ս. Առաջնորդ Հօր հրաժարականը, 38 ձայնով ընդդէմ 22-ի, վերոյիշեալ բանաձեւի հիմամբ:

Նիստը փակուեցաւ երկու ժամը 11.30-ին:

ՆԻՍ Պ.

Նիստը բացուեցաւ Հոկտեմբեր 8-ին, երկու շաբթի ցեբեկ, ժամը 10-ին: Ներկայ էին 43 երեսփոխաններ:

Օրակարգի գլխաւոր հարցերը կը կազմէին հետեւեալները. —

1. Պէ՞տք է արտօնել մկրտութեանց եւ պսակներու կատարելը եկեղեցիէն դուրս .

2. Կիրակի օրեր թաղում, պսակ եւ մկրտութիւն կատարելու հարցը :

Առաջին հարցին շուրջ տեղի ունեցաւ կարծիքի փոխանակութիւն եւ ժողովը եկաւ այն եզրակացութեան թէ կարելի չէր վերջնական որոշում մը տալ խնդրոյն բոլոր պարագաները ըստ արժանւոյն ուսումնասիրելէ առաջ, եւ որովհետեւ այսպիսի ուսումնասիրութիւն մը կատարել անհնար էր Երեսփոխանական ժողովին մէջ, որոշուեցաւ այդ պարտականութիւնը թողուլ Կեղերոնական Վարչութեան՝ յանձնարարելով որ ան կատարէ մանրամասն քննութիւն եւ իր եզրակացութեան վրայ հիմնուելով յանգի վերջնական որոշման մը եւ դայն իրր պաշտօնական հրահանգ հաղորդէ հովիւներուն եւ հոգաբարձութիւններուն :

Երկրորդ խնդիրը օրակարգի վրայ դրուած էր, որովհետեւ Կրօնական ժողովը արդիւած էր պսակներու եւ թաղումներու կատարումը կիրակի օրեր եւ իր այս արգելքը հաղորդած հովիւներուն եւ հոգաբարձութիւններուն : Մի քանի երեսփոխաններ զխտել տուին թէ Կրօնական ժողովի այդ որոշումը գործնական չէր եւ յտա՞ջ բերած էր անպատեհութիւններ : Երեսփոխանական ժողովը որոշեց վերջնել այդ արգելքը եւ չեղեալ նկատել Կրօնական ժողովի որոշումը :

ԱՌԱՋԵՈՐԳԱՐԱՆԻ ՅԱՌԱՋԻԿԱՅ ՇՐՋԱՆԻՆ ԲԻԻԳՁԷՆ
ԵՒ

ՉՆԱՆԱՏԵՍՈՒԱԾ ՀԱՐՑԵՐՈՒ ԴԱՍԱԻՈՐՈՒՄ

Ընդունուեցաւ կայմել երկու յանձնախումբեր, մին Առաջնորդարանի յտա՞ջիկայ տարուան բիւզջէն նախագծելու, միւսը՝ դասաւորելու եւ ժողովին բերելու այն հարցերը, զորս հոգաբարձութիւններ ու երեսփոխաններ առաջարկած էին, եւ որոնք չէին գտնուեր օրակարգի վրայ :

Բիւզջէի Յանձնախումբ

Պարոն Աւերակ Տէր-Պաղտատարեան

Պարոն Տիգրան Բարունակեան

Գոկտոր Մ. Գարակէօղեան

Չնախատեսուած Հարցերու Յանձնախումբ

Պարոն Մաղաք Գ. Պէրպէրեան

Պարոն Սարգիս Նաճարեան

Պարոն Սիմօն Պարգեւ

Երկու յանձնախումբերուն հրահանգ արուեցաւ իրենց տեղեկագիրները ներկայացնել յաջորդ նիստին : Մինչ այն ժողովը նկատի առաւ հետեւեալ երկու դրութիւնները .-

1. Սաութ Միլուտիի հովիւը, Տ. Խորէն Վարդապետ Լալարեան Երեսփոխանական ժողովին ուղղեալ գրութեամբ մը թելադրութիւններ կ'ընէր ի նպաստ Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ զօրացման եւ բարգաւաճման Ամերիկայի մէջ : Գրութիւնը կարգացուեցաւ եւ ընդունուեցաւ ի զիտութիւն եւ յանձնուեցաւ Կեղր. Վարչութեան ուշադրութեան :

2. Վօկեղընի հոգաբարձութիւնը հօկտ. Ծ թուակիր նամակով մը կը ծանուցանէր թէ երեսփոխան ընտրած է Պրն. Հայկ Սմասբեանը եւ կը խնդրէր հրաւիրել դայն ժողովին նիստերուն : Եղած տեղեկութիւնը նկատելով որ Վօկեղընի հոգաբարձութիւնը դեռ նոր կաղմուած է եւ տակաւին վաւերացում չէ, ժողովը չկրցաւ ընթացք տալ եղած առաջարկին :

Նիստը փակուեցաւ ժամը 1-ին :

ՆԻՍՏ Գ.

Նիստը բացուեցաւ հոկտեմբեր 8-ին, կէսօրէ յետոյ ժամը 2.30-ին : Ներկայ էին 48 երեսփոխաններ :

Չնախատեսուած հարցերու դասաւորման յանձնախումբը օրակարգի վրայ դրած էր հետեւեալ հարցերը .-

1. Եկեղեցականներու պատրաստութեան հարցը, զոր ներկայացուցած էր Դիտրոյիտի հոգաբարձութիւնը .

2. Նոր սերունդը Հայաստանեայց Եկեղեցւոյն աւելի սերտ կերպով կապելու եւ օտարացումէ վրկելու խնդիրը .

3. Կրթական Ծրագիր .

4. Կիրակնօրեայ Դպրոցներու Ծրագիր :

Առաջին հարցի մասին անցաւ հետեւեալ բանաձեւը .

«Տեղական համայնարանի մը մէջ գետեղել երկու

հայ ուսանողներ, որոնք արդէն ստացած են սոհմալին կրթութիւն, եւ այս նպատակին յատկացնել տարեկան 1200·00 (հազար երկու հարիւր) տոլար:»

Երկրորդ հարցը տեղի տուաւ երկար վիճարանութիւններու: Արտայայտուեցան բազմաթիւ երեսփոխաններ եւ անոնցմէ շատեր մատնանշեցին մարդորսական հետապընդումները, որոնք տեղի կ'ունենան դուրսէն՝ հեռացնելու Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ զաւակները իրենց մայրենի եկեղեցիէն: Երեսփոխանական ժողովը նկատելով որ չարիքին միակ արմատական դարմանն է Եկեղեցիին զօրացումը, որոշեց Կեդր. Վարչութեան միջոցաւ յանձնարարել հովիւներուն եւ հոգարարձութիւններուն:—

1. Զանալ համախմբելու Հայութիւնը իր եկեղեցիէն չուրջ:

2. Կազմել ամենուրեք «Եզրայրակցութիւն Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ» եւ «Դստերք Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ» միութեանց մասնաճիւղեր, քանի որ այս երկու կազմակերպութիւնները իրենց նպատակ ընտրած են ծառայել Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ, ջանադիր ըլլալ անոնց դաւանութեանց ծաւարումին եւ անոր շուրջ հաւաքել Հայերը, մանաւանդ նորահաս երկսեռ Հայութիւնը:

Կրթական ծրագրի պատրաստութեան հոգը թողուեցաւ Կեդր. Վարչութեան, որ մասնագէտներու հետ խորհրդակցարար պիտի մշակէ ծրագիր մը երեք ամիսէն եւ պիտի գրիկ զայն հոգարարձութիւններուն ու դպրոցական մարմիններուն ի գործադրութիւն:

Կիրակնօրեայ դպրոցներու յատուկ ծրագրի մը մշակման գործն ալ յանձնուեցաւ Կեդրոնական Վարչութեան:

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՀԱՄԱԳՈՒՄԱՐ

Տ. Եղիշէ Քահանայ Գալչընճեան առաջարկեց համագումարի մը հրաւիրել բոլոր հոգեւորականները, որոնք կը գտնուին Ամերիկայի Հայոց Առաջնորդութեան սահմաններուն մէջ, խորհրդակցելու յոյժ կարեւոր խնդիրներու վրայ:

Ժողովը նկատելով որ եկեղեցականները ազատ են ի պահանջել հարկին կրօնական խնդիրներու համար՝ կրնան համազումար հրաւիրել, նոր որոշում մը եւս կայացնելու պէտք չտեսան:

ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ ՆՈՐ ՍԱՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆ 30-րդ ՅՕԳՈՒԱԾԻ

Քանի մը երեսփոխաններ առաջարկեցին փոփոխութիւն մը կատարել նոր դժուած սահմանադրութեան հետեւեալ (30-րդ) յօդուածին վրայ.

«Կեդրոնական Վարչութիւնը կ'ընտրուի Երեսփոխանական ժողովէն, ներկայ երեսփոխաններու պարզ մեծամասնութեան քուէով եւ կը բաղկանայ եօթն անդամներէ, որոնց երկուքը պէտք է ըլլան եկեղեցական:» Ըստ ներկայացուած առաջարկին, որ ստացաւ հինգի դէմ քսանեմէկ քուէ, այդ յօդուածը կը բարեփոխուի հետեւեալ կերպով.—

«Կեդրոնական Վարչութիւնը կ'ընտրուի Երեսփոխանական ժողովէն, ներկայ երեսփոխաններու պարզ մեծամասնութեան քուէով եւ կը բաղկանայ տասն անդամներէ, որոնց հինգը պիտի ըլլան եկեղեցական:»

Ընդունելով այս փոփոխութիւնը, Երեսփոխանական ժողովը յանձնարարեց Կեդր. Վարչութեան հաղորդել զայն անմիջապէս Վեհափառ Կաթողիկոսին եւ խնդրել Նորին Ս. Օծութեանէն նկատի ունենալ ժողովին այս բաղձանքը եւ ըստ այնմ վաւերացնել նոր սահմանադրութիւնը:

ԳՐԱՄԱԿԱՆ ՕԺԱՆԳԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԱՅՐ ԱԹՈՒՒՆ

Պարոն Նազարէթ Կիւմիւշկերտան, որ վերջերս գտնուած էր Էջմիածին եւ իբր ունկնդիր կը հետեւէր ժողովի աշխատութեանց, ընդ առաջ երթալով մի քանի երեսփոխաններու բաղձանքին եւ ատենապետին հրաւերին, կարգ մը քաջալերական տեղեկութիւններ հաղորդեց Էջմիածնի Մայր Աթոռի ներկայ կացութեան ու պայմաններուն մասին. յայտնեց որ Նորին Վեհափառութիւնը իր օրհնութիւնները կը գրիկ ժողովրդին եւ շեշտեց ելեւմտական տալնապը, որուն մատնուած է Մայր Աթոռը:

Կեդրոնական Վարչութեան կողմէ ծանուցուեցաւ թէ Կեդր. Վարչութեան որոշումով Տ. Տիրայր Ս. Արքեպիսկոպոս ձեռնարկած էր հանդանակութեան մը ի նպատ Մայր Աթոռին եւ ցարդ Էջմիածին ղրկուած էր արդէն աւելի քան հազար տոլարի գումար մը հանդանակութեան արդիւնքէն եւ ի մօտոյ պիտի կատարուէին դրամական նոր առաքումներ:

Թեւազրուեցաւ երեսփոխաններուն իրենց թեմերուն մէջ ոյժ տալ Հանդանակութեան այս շարժումին եւ դիւրացնել Կեդրոնական Վարչութեան ու Առաջնորդարանի գործը յօգուտ Մայր Աթոռին:

ԹԵՄԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔԵՐ

Թեմական տուրքերու քանակին վերաբերմամբ Երեսփոխանական Ժողովը անփոփոխ պահեց 1927-ի նիստին որոշումը:

Այս առթիւ Տրոյի երեսփոխաններէն, Պարոն Յակոբ Աղազարմ, Երեսփոխանական Ժողովի ուշադրութիւնը հրաւիրեց այն թեմերուն վրայ, որոնք չեն կատարած իրենց պարտականութիւնը հանդէպ Առաջնորդարանի:

Կեդր. Վարչութեան տեղեկարերը, Պարոն Խոսրով Պապայեան յայտարարեց թէ, ինչպէս յիշուած է տեղեկագրին մէջ, Բոստոնի հոգաբարձութիւնը խզած էր իր յարաբերութիւնը Առաջնորդարանի հետ եւ մերժած որեւէ վճարում ընել ի հաշիւ թեմական տուրքերու եւ մկրտութեանց ու պատկներու: Նմանապէս Բոստոնի հովիւը, Տ. Շահէ Ծ. Վարդապետ, մերժած էր Առաջնորդին հազորդել Բոստոնի հոգաբարձութեան անուանացանկը, ինչպէս կը տրամադրէր Սահմանադրութիւնը: Պարոն Պապայեան առաջարկեց Ժողովին որոշում մը տալ այս մասին եւ որդեգրել սկզբունք մը, որով կանոնաւորուէին հոգաբարձութեանց եւ հովիւներու յարաբերութիւնները կեդրոնին հետ:

Նիւ Եօրկի երեսփոխան Դոկտ. Ս. Արզարեան թեւազրեց բացատրութիւն պահանջել Բոստոնի երեսփոխաններէն: Անոնցմէ մին, Պարոն Ս. Կիւրեղեան, յայտարարեց թէ Բոստոնի թեմին անջատման պատճառը վերցած ըլլալով, Բոստոնի հոգաբարձութիւնը յետ այսու պիտի կատարէ իր բոլոր պարտքերը:

Դոկտոր Ս. Արզարեանի եւ Պարոն Վահան Քիւրքճեանի առաջարկով յանձնարարուեցաւ Կեդր. Վարչութեան յետայսու վճռական միջոցներ գործադրել նման պարագաներու մէջ:

ՀՈՎԻԻՆԵՐՈՒ ՊԱՇՏՕՆԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆԱԺԱՄ

Կեդրոնական Վարչութեան անունով, Պարոն Խոսրով

Պապայեան առաջարկեց Ժողովին հեղինակութիւն տալ Կեդրոնական Վարչութեան որդեգրելու կանոն մը, որով ճշդուին հովիւներու պաշտօնավարութեան Ժամանակաշրջանը եւ ընտրութեան եղանակը: Որոշուեցաւ խնդիրը շանձնել Կեդրոնական Վարչութեան:

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ՏՕՆԵՐ

Ուստի չհոգաբարձութիւնը կը խնդրէր որոշել թէ ո՞ր տօները ազգային են եւ որոնք եկեղեցական: Ժողովը որոշեց յանձնարարել Կեդր. Վարչութեան ուսումնասիրելու խնդիրը եւ իր հետազոտութեան արդիւնքը հազորդելու հովիւներուն ու հոգաբարձութիւններուն:

ԱՌԱՋՆՈՐԳԱՐԱՆԻ ԲԻԻԳՁԵՆ

Բիւզձի Յանձնախումբը յատուցելիս տարեշրջանին համար սահմանած էր հետեւեալ բիւզձի, զոր Ժողովը ընդունեց միաձայնութեամբ:—

ՄՈՒՏՔ

Թեմական տուրքերէ	5000
Պտակներու եւ մկրտութեանց հաւոյքներէն	2500
Հանգանակութիւն	10000

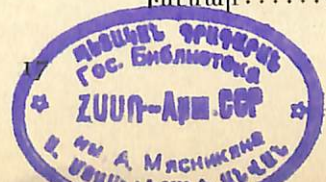
Գումար \$17500

ԵԼՔ

Առաջն. Տեղապահի տարեքոշակ	1000
Քարտուղարի տարեքոշակ	1750
Դիւան. ծախքեր եւ հետաձայն	750
Գրասենեակի վարձք	780
Հանապարհաձայն	400
Տպագրական ծախքեր	320
Վնարում ի հաշիւ պարտուց	7500
Կրօնաքերք եւ գրքոյկներ	1500
Այցելու հովիւ (քոշակ եւ ֆանապարհաձայն)	2000
Հանգանակութեան ծախք	1500

Գումար \$17500

528750
75-8729

Առաջնորդական Տեղապահի տարեթոշակը թէև Ելից բաժնին մէջ գրուած է հազար տոլար՝ կրնայ բարձրանալ հազար հինգ հարիւր տոլարի, ըստ Բիւզըջի Յանձնախումբի թեւադրութեան, զոր միաձայնութեամբ ընդունեց Երեսփոխորդը:

ՓԱԿՈՒՄՆ ԺՈՂՈՎԻ

Երեսփոխանական Ժողովը սպասած էր իր օրակարգին հարցերը: Ատենապետ Պարոն Մարկոս Տէր-Մանուէլեան հրաւիրեց Արժանապատիւ Տ. Սերովբէ Քահանայ Ներշնայունը իրր նախագահ, կատարել փակման արարողութիւնը:

Արժանապատիւ նախագահը օրհնեց Ժողովին աշխատանքները, ողջերթ մաղթեց Երեսփոխաններուն եւ աղօթքով մը ու յորդորական ուղերձով մը փակուած յայտարարեց Երեսփոխանական Ժողովը:

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

Ս. ԱՌԱՋՆՈՐԴ ԷՕՐ

1927 Մայիս 16 — 30 Սեպտեմբեր, 1928

Ս. Առաջնորդ Հայրը, նախընթաց տարիներու նման, իր սեղեկագիրը գրած է ընդարձակ, 140 էջ, իրր նախարան նշանակելով (Բ. Տիմ. Դ. 7-8) «Զբարւոք պատերազմ պատերազմեցայ, զընթացան կատարեցի, զհաւատան պահեցի: Այսուհետեւ կայ եւ մնայ ինձ արդարութեան պսակն, զոր հատուցէ ինձ Տէր: Ոչ միայն ինձ, այլեւ ամենեցուն որ սիրեցին զՅայտնութիւն Նորա:»

Տեղեկագրի նիւթերն են. —

Ա. — Նախարան.

Բ. — Առաջնորդարանի տեղափոխութիւն ի Նիւ Եորք.

Գ. — ա) Առաջնորդական այցելութիւններ. —

1. Պորտլանդ, 2. Ուոքըրքաուն, 3. Ուստր, 4. Թրոյ, 5. Նիւ Եորք, 6. Թրոյ, 7. Նիւ Եորք, 8. Հարքֆլըյ, 9. Նիւ Բրիտըն, 10. Ինլիոն Սիտի, 11. Թրոյ, 12. Բրուկլին, 13. Բինգհամտըն, 14. Ինլիոն Սիտի, 15. Աստորիա, 16. Թրոյ, 17. Ֆիլատէլֆիա, 18. Շիքակո, 19. Ուեստ Փուլման, 20. Ռէյսիմ, 21. Սաուր Միլուսֆի, 22. Շիքակո, 23. Ֆիլատէլֆիա, 24. Պրովիտէնս, 25. Ինլիոն Սիտի:

բ) Զայցելած վայրեր:

գ) Առաջնորդի անձնական մասնակցութիւն պաշտօնի:

դ. — Եկեղեցիներ Ներքին կեանք.

1. Բոստոն, 2. Նիւ Եորք 30-րդ փ. 3. Նիւ Եորք Մայր Եկեղեցի:

ե. — Եկեղեցիներ:

1. Նոր օծուած Եկեղեցիներ, 2. Նոր Եկեղեցիներ, 3. Նոր շինուած Եկեղեցիներ, 4. Օծման պատրաստ Եկեղեցիներ, 5. Սեփական Եկեղեցիներ, 6. Վարձու Եկեղեցիներ:

զ. — Հովիւներ:

- ա. — Պաշտօնավարող, բ. — Անպաշտօն, գ. — Հովիւներ ի տեղափոխութիւն, դ. — Նոր Հովիւներ, ե. — Վախճանուած Հովիւներ, զ. — Նոր ձեռնադրուած Հովիւներ.

է. — վարձատրուած Հովիւներ :

Է. — Տեղեկագիր Հովիւներու :

Ը. — Հողաբարձութիւններ :

Թ. — Կարգապահութիւն :

Փ. — Դպրոցներ .—

ա. — Միջնակարգ դպրոցներ , բ. — Կիրակնօրեայ դպրոցներ :

ժԱ. — Եկեղեցասէր Հայուհեաց Միութիւններ :

ժԲ. — Երեսասարդների Միութիւն :

ժԳ. — Ուսումնական Խորհուրդ :

ժԴ. — Յարաբերութիւն Մայր Աթոռի հետ :

ժԵ. — Արտաքին յարաբերութիւն :

ժԶ. — Առաջնորդարանի պահպանութիւն .—

ա. — Առաջնորդարանի վիճակ , բ. — Առաջնորդարանի պարտքեր , գ. — Ազգային տուրք :

ժԷ. — Վարչական կեանք .—

1. Երեսփոխանական ժողով , 2. Կեդր. վարչութիւն ,
3. Տնտեսական ժողով , 4. Քալիֆորնիայ հարց , 5. Հարաւային Ամերիկա , 6. Առաջնորդ. դիւան , 7. Բերքերեան վարժարան , 8. Նիք Իսթ Բրիքի օգնութիւն ,
9. Դրախ Եկեղեցիներ (1. Սիւրիա , 2. Ռումանիա) :

ժԸ. — Մեր ուղին :

ժԹ. — Մեր հրաժարականը :

Ի. — Հուսկ բանք :

Քաղաքաւարար կը ներկայացնենք հետեւեալները .—

Բիւնկ ՀէՄԹԸՆ, Ն. Ե., Յունուար 27-30, 1928. — «Հողաբարձութեան հրաւերով, որի կարգի մէջ էր նաեւ Պր. Հալաճեանը, Առաջնորդը Յունուար 27-ին Պինկհէմթըն էր : Երեկոյեան մասնաւոր ժողով Հողաբարձութեան անդամների, կողմնակի անձերի եւ Եկեղեցասէր Հայուհեաց Միութեան անդամուհիների հետ Առաջնորդի մօտ .— Պարզուեց որ

- 1) Տիկն. Միութիւնը պատրաստ է տալ \$250 ,
- 2) Հողաբարձութիւնը՝ \$350 ,
- 3) Մասնաւոր խոստումներ եղած են \$515 , ընդամէնը՝ \$1,115 , այն ինչ որ պէտք էր Եկեղեցւոյ \$1500 կանխավճարի եւ \$3-400 եւս անակնկալների համար :

Ժողովի ներկաներուն առաջնորդը խօսեց , բացատրեց եկեղեցու կարեւորութիւնը եւ հանդանակութեան ձեռնարկուեց :

Նախկին խոստումների վերայ աւելցան նոր խոստումներ եւս նոյն երեկոյեան եւ Հողաբարձութեան գումարների հետ հանդանակութեան գումարը բարձրացաւ \$1905-ի :

Որոշուեցաւ հետեւեալ օրը, Շաբաթ, ժողով գումարել կանանց համար միայն, զի այրերն զբաղուած պիտի լինէին, Եկեղեցու մէջ, Առաջնորդը խօսի նոցա եւ հանդանակութիւնը շարունակուի : Ժողովը գումարուեց . սակայն սաստիկ ձիւնի եւ դուրսը տիրող սպառնալի պատճառով եկած էին 9 կին : Ժողովը տեղի չունեցաւ :

Կիրակի, Յունուար 29-ին, ժողովուրդը՝ հրաւիրուեց Եկեղեցին, ժամը 2.40-ին, լսելու Առաջնորդի քարոզը : Եկեղեցին, մօտ 4-500 նստարանով, լի էր : Առաջնորդը խօսեց , բացատրելով մեծերու պարտականութեան մասին զէպի աճող սերունդի դաստիարակութեան գործը, շեշտեց Եկեղեցու դերը հայ ժողովրդի ցեղային պահպանութեան գործի մէջ, հրաւիրեց սիրով միարանիլ եւ գնել այդ եկեղեցին, որ պատեհութիւն էր իւր բոլոր յարմարութիւններով, դուրս եղած ընդարձակ հողամասով, ուր կարելի էր երկու կամ եռայարկ բնակարան շինել, իբր Եկեղեցու հաստութարեր կալուածք, յետոյ եւս ունենալով բաւականաչափ տեղ փոքրներու դպրոցական խաղերու եւ մեծերու ժամանցի համար, բացի արդէն պատրաստ եկեղեցուց եւ յարակից մասերից :

Հանդանակութեան գործը ցարսածից աւելի արդիւնաւոր եղաւ, նախորդ փոքր գումարների խոստումները աւելացան եւ ընդհանուրի մասնակցութեամբ (սակաւաթիւ բացառութիւններով) հանդանակութեան գումարը ելաւ \$3120-ի : Խոստումների գումարները ազատուելու համար Առաջնորդի առաջարկութեամբ իւրաքանչիւրն իւր խոստացած գումարի քանակութեամբ պարտադիր (bond) ստորագրեց (բացի Մնկրեանէ) եւ ամբողջը յանձնուեց հողաբարձութեան՝ որեւէ դրամատան միջոցով հետոյհետէ այս գումարները գանձելու պայմանով :

Բիւնկհէմթընի փոքր գաղութը ցուցուց, որ այս օրն ինքը մեծ դարձաւ, որովհետեւ գնման գումարի կէսն արդէն ապահոված էր, մինչ այն անտարբերներն եւս տեսան կատարուելիքն ու հաւատաւորներ եղան եւ դիացան, որ եթէ կա-

մենան միշտ էլ ստեղծել կարող են իրենց գոյութեան պահպանութեան խարխիւրը :

Հետեւեալ օրն Առաջնորդը թողեց Բինդհամունը նոյն երեկոյեան Կենտ . Վարչութեան հրաւերով տեղի ունենալիք ժողովին մասնակցելու , ուր հրաւիրուած էին Ն . Եորքի շրջանի երեսփոխանները , հոգաբարձութիւնները , հովիւները՝ Առաջնորդարանի դրութեան նկատմամբ ֆորձըզակցութեան :

Նախորդ երեկոյեան Առաջնորդը այցելելով գնուելիք եկեղեցու հովիւին , յայտնեց ժողովի հետեւանքի մասին եւ խնդրեց նորա աջակցութիւնը եկեղեցին ի մօտոյ յանձնելու մասին : Հովիւը յայտնեց , որ եթէ գնման Յանձնաժողովը կարող լինի \$1000-ի փոխարէն մտցնել \$1500 , ինքը պատրաստ պիտի լինի խնդրել իւր հոգաբարձութիւնից զիջանիլ \$6500-ից 2 կամ 300 տոլար եւս ի նպաստ հայերի : Ապագային \$1500 գումարը մուծուեց շինութեան եւ գնման Յանձնաժողովի կողմից եւ եկեղեցին ի պաշտօնէ ճանաչուեց հայ դպրութի սեփականութիւն , պայմանով որ ղեռ եւս հին եկեղեցու մէջ պիտի շարունակուին իրենց պաշտամունքները , մինչեւ նորի պատրաստ լինելը , որ հաւանօրէն յաջորդ Յունուարից առաջ աւարտած կը լինի :

ՖԻԼԱՏԵԼՖԻԱ , Մարտ 28 — Ապրիլ 2 . — Վաղօրօք կարգադրութեան համաձայն Առաջնորդը Թրոյի եկեղեցին օծելէ յետոյ՝ անցաւ Փիլատելֆիա , տեղւոյն նոր գնուած եւ արդէն Օծման պատրաստ եկեղեցին եւս օծելու :

Փիլատելֆիայի նախորդ «Մ . Մահակ-Մեսրոպ» եկեղեցու վաճառումով համայնքն , ի պաշտօնէ , երկուքի բաժանուեց եւ իւրաքանչիւրն իւր շրջանի (Արեւմուտքի եւ Հիւսիսի) մէջ աշխատեց նոր եկեղեցի ունենալու հոգածութեամբ տարուիլ : Վէսթ Փիլատելֆիան իւր ապագայ եկեղեցու տեղը գնելէն ոչ շատ յետոյ , Նօրթ Փիլատելֆիան եւս յաջողեցաւ իւր հոգաբարձութեան եւ քննութեան Յանձնաժողովի համերաջի գործակցութեամբ գտնել շատ յարմարաւոր եւ պատշաճ եկեղեցի մը , 16-րդ եւ Օքսֆորտ փողոցների անկիւնի վերայ եւ նախնական բանակցութիւնները վարելէ յետոյ կարող եղաւ սկզբնական զինը (\$75,000) իջեցնել \$55,000-ի եւ գնել՝ այն նախնական \$5000-ը վճարելով 1927 ,

Յուլիս 5-ին . հետեւեալ \$5000-ը պիտի վճարուէր Հոկտեմբեր 5-ին , եւ երրորդ \$5000-ն եւս 1928-ի Յուլիս 5-ին , եւ մնացածն եւս 13 տարուայ ընթացքին : Այս \$15,000 այդ գումարն էր , որ Նօրթ Փիլատելֆիան ստացած էր նախորդ եկեղեցին վաճառելու զնից կէսի վճարումով (\$15,500) :

Եկեղեցին ի պաշտօնէ գնելուց յետոյ հոգաբարձութիւնն ու Շինութեան Յանձնախումբը ձեռնարկեցին Եկեղեցու ներքին մասի փոփոխութեան՝ ապագայ հայ եկեղեցու վերածելու նպատակաւ : Այս գործը յառաջ տանելու համար կարեւոր էր համայնքի մէջ հանդանակութիւն կատարել : Գործը կատարուեց ներքին ոյժերով եւ Հովուի եռանդուն աջակցութեամբ : Ժողովրդից կարող եղան հանդանակել \$4860 , որով հնարաւոր եղաւ ներքին փոփոխութիւնների գործն սկսիլ 1928-ի Մենդեան Տօներից յետոյ :

Իսկ մինչ այդ եկեղեցին ծառայում էր Եկեղեցական բուր պաշտամունքների համար :

Որչափ աշխատեց Առաջնորդը հայկական ճարտարապետութեան որեւէ բուն-արուեստի ոճ մտցնել տալ եկեղեցու մէջ , սակայն հնարաւոր չեղաւ : Առաջ Սեղանը կանգնեցին տեղական հայ վարպետներ , իրենց տեսածի նու ճաշակի համաձայն :

Առաջնորդի քանի մի օրով կանուխ դալն իւր արժէքն ունեցաւ շնորհիւ այն վերջնական ցուցումների , որոնք վերաբերում էին վերջին պատրաստութիւնները լրացնելուն : Մարտ 29 , 30 եւ 31 կլանուած էին այս հոգսերով :

Մարտ 31 , Շարաթ օրը կատարուեց Եկեղեցու Օծման նաւակառիքը : Առաջնորդը խօսեց քարոզ «Եւ ես երթամ ձուկ որսալ» բնաբանով , ցոյց տալով , թէ հանրական կեանքի կարիքները լրացնելու համար որքան կարեւոր է անհատական ըմբռնումների համերաշխութեան ոգու վերածելու ջանքերը , որի արդիւնքն է Փիլատելֆիայի այդ մեծ ու պատուաբեր եկեղեցին , ընդարձակ ըստ ամենայնի իւր մէջ առնելու հայութիւնը՝ վերը եւ հայութեան երիտասարդութիւնը՝ վարը , իբրեւ դպրոց , լսարան , վարժոց՝ հոգիներու եւ սրտերու :

Ապրիլ 1-ին կատարուեց Եկեղեցու Օծումը՝ մեծ շքով ու հանդիսանորութեամբ , Նօրթ եւ Վէսթ Փիլատելֆիայի

ժողովրդի խուն բազմութեան, օտար հիւրերի, Եպիսկոպոս-
սական Եկեղեցու եւ այլ յարանուանական Եկեղեցու հրաւիր-
եալ եկեղեցականներն ներկայութեամբ: Օծման կարգը լրա-
ցընելուց յետոյ Ֆիլատելֆիայի թեմի Եպիսկոպոսական Եկե-
ղեցու Առաջնորդ Rt. Rev. Bishop Thomas Garland (որ չէր
կարողացել աւելի կանուխ գալ, իւր Եկեղեցու պաշտա-
մունքին մասնակցելու պարտաւորութեամբ եւ ճիշտ այս
պահուն հասնելով) հրաւիրուեցաւ Առաջնորդի կողմից նոր
Օծուած «Ս. Գր. Լուսաւորիչ» Եկեղեցու Սեղանից խօսելու:

Bishop Garland-ը մեծ հմտութեամբ պարզելով Հայ
Եկեղեցու անցեալը, նորա ղերը իւր քրիստոնեայ ոյժ, Հայ
ժողովրդի վերայ, յորդոր կարգաց ներկայ հայութեան ան-
չեղ գնալ նորա հետեւից, վարիլ նորան, որովհետեւ «արժե-
այդ Եկեղեցին սիրել եւ նորա զաւակ լինելու պատիւն ունե-
նայ», պահպանել նորան անաղարտ, եւ օտար հիւրերին եւս
յիշեցուց սիրել ու յարգել զարաւոր նահատակութիւնների
բովից պատուով ելած մի ժողովուրդ, որ տակաւին իւր
Եկեղեցին սիրելու մեծ արժանիքն ունի:

Bishop Garland-ը ներողութիւն խնդրելով, որ իւր պարտ-
եաց պարտաւորութիւններն իրեն չեն արածուած աւելի եր-
կար մնալ, հեռացաւ իւր հետեւորդներով:

Պատարագը շարունակուեց Օծման արարողութեան մաս-
նակցող Հայերի (Տ. Մատթէոս Քհնյ. Հէքիմեան, Տ.
Նշան Քհնյ. Փափագեան, Տ. Արսէն Քհնյ. Թորոսեան)
մասնակցութեամբ: Առաջնորդը խօսեց իւր քարոզը Հայու-
թեան զաւակներին յեղեցնելով օտար Եկեղեցականի մը այն-
քան սրտայոյզ չեղոր Հայ Եկեղեցու նկատմամբ, յորդորե-
լով աւելի եւս կապուել իրենց Մօր հետ, պատասխարուել ա-
նոր հովանու ներքոյ, իւր ինքնուրոյնութիւնը եւ ազգային
կեանքը պահպանելով:

Ս. Պատարագից յետոյ, տեղի ունեցաւ Աւագանի Օծու-
մը, ապա երեք փոքրերի Մկրտութեան հանդէսը եւ հուսկ
ուրեմն 6-30-ին վերջացաւ հանդէսը:

Ֆիլատելֆիայի այս նոր գնած Եկեղեցին, թէ արտա-
քինով եւ թէ իւր ներքինով Ամերիկայի հայ Եկեղեցիների
մէջ լաւագոյններից մէկն է: Վերն ընդարձակ տարածութիւն
չուրջ 1000 հոգու, վարն ընդարձակ սրահ ու սենեակներ,

դպրոցի, կիրակնօրեայ վարժոցի, հոգաբարձութեան գրա-
սենեակի, աիկնանց կրթական ժամանցների եւ երիտասար-
դութեան համար:

Մասնաւոր նուիրատուներ, մէկը միւսը գերազանցե-
լու մրցակցութեամբ, բերած էին իրենց նուէրները, որոնց
մէջ աչքի էր ընկնում Պր. Ա. Ճէրրահեանի նուիրած խոտ-
լական Վերածնութեան ոճով կերտուած երկու հսկայական
աշտանակներ եւ նոցա մէջ կամրջող մամաչարով, որ դնա-
հատելի մի ընծայ էր, ոչ միայն իւր արժէքի տեսակէտով,
այլ եւ իրբեւ արուեստի գործ: Ֆիլատելֆիոյ հին եկեղեցա-
սէր զէմքերից, Պր. Ֆրանք Նահիկեան, իւր \$1000 տուար
նուիրարեւումով, արժանացաւ Եկեղեցու կնքահայր լինե-
լու պատուին:

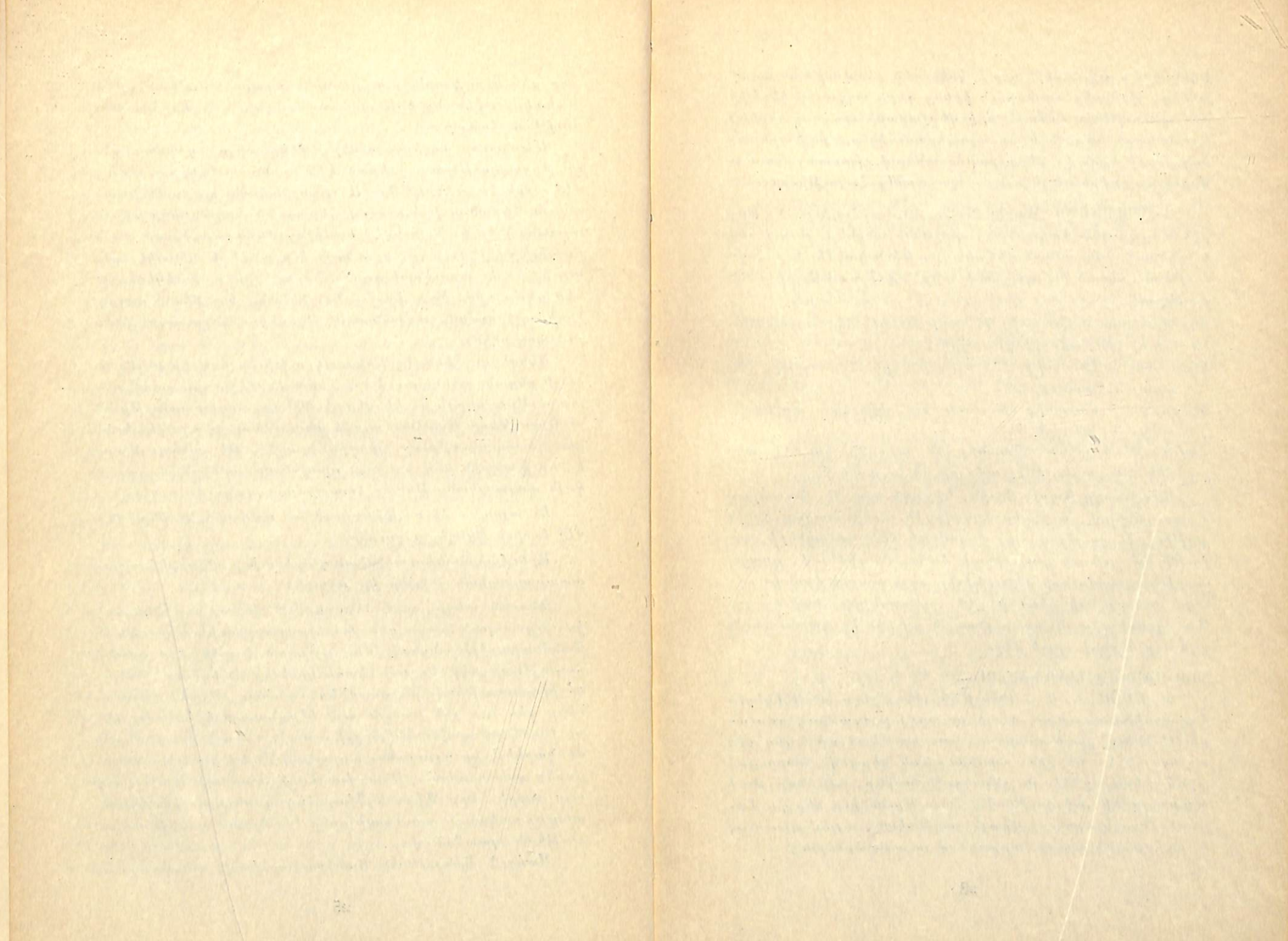
Եկեղեցու Տիկնանց Ընկերակցութիւնը հոգ էր ունեցած
ճաշի սեղան ունենալու վարը, սրահին մէջ, որի շուրջ բո-
լորած Առաջնորդն ու եկեղեցականները, հոգաբարձութիւնն
ու Շինութեան Յանձնաժողովի անդամները, զազութի երկ-
սեռ հասարակութիւնը, լիովին զգացին, թէ լաւագոյն օրն
է, որ կ'ապրին այդ երեկոյ, որովհետեւ ամենքն ալ լաւա-
գոյն պարտականութեանց կատարման զգացումն ունէին:

Եւ այսպէս Հիւս. Ֆիլատելֆիան ամփոփուեց ինքն իւր
մէջ եւ իւր Եկեղեցու շուրջը:

Արեւմտեան Ֆիլատելֆիան ղեռ եւս իւր անելիքի նախա-
պատրաստական շրջանը կը բոլորէ:

Գնուած տեղի (6006 Walnut St.) վերայ նոր Եկեղեցի
կառուցանելու հարցը ղեռ եւս կը դարձնուի: Շինութեան
Յանձնախումբն անցեալ ձմեռ յաջողած է շրջիլ իւր շրջանի
հայութեան մէջ եւ նոր կառուցուելիք Եկեղեցու համաս-
նուիրատուութեան խոստումներ ստանալ: Այդ խոստում-
ները ղեռ եւս չեն հասած այն կէտ-նպատակի գումարին,
որ Յանձնաժողովն ունի աչքի առաջ, հետեւաբար գործի
ձեռնարկելէ կը զգուշանայ, որպէսզի Եկեղեցու շինութեան
գործը պատահականութեան խաղալիք չդառնայ: Մանաւանդ
այս տարի, երբ Ֆիլատելֆիոյ հայ գործաւոր եւ աշխա-
տող դասակարգը տագնապի օրեր է անցնում գործի սակա-
ւութեան պատճառով:

Սակայն Շինութեան Յանձնաժողովը իւր նախապատ-

Եկեղեցու սրահին մէջ, ուր երկսեռ մեծ բազմութեան առաջ խօսեց, յիշեցրեց մայրերուն իրենց դերը ազգային կեանքի պահպանութեան համար, որի վերջարանի պահուն ներկայ երիտասարդ սերունդն ու աշակերտուհիները ինքնաբերաբար ոտքի ելան եւ ձեռք բարձրացնելով «խոստացան» սովորել հայ դիրն ու լեզուն եւ պահպանել Հայութիւնը:

Ս. ՄԻԼՈՒՅԻՒՅԻ. Ապրիլ 27-29, 1928.- Հովիւր, Տ. Խոբէն Վարդապետ Լազարեան, պաշտօնի անցնելէ յետոյ հոգ է ունեցած մանրամասն վիճակագրութիւն կազմել իւր Հովուութեան, սկսած իւր պաշտօնի օրից, սրով աս 1 Ապրիլի 928 ունինք:-

So. Milwaukee - Ընտանիք 77, այր 93, կին 77, աղջիկ 186, աղայ 141, ամուրի 21, այրի 2:

West Alis - Ընտանիք 23, այր 25, կին 23, աղջիկ 58, աղայ 51, ամուրի 29:

Milwaukee - Ընտանիք 16, այր 17, կին 17, աղջիկ 6, աղայ 5, ամուրի 3:

Հովուութեան շրջան՝ Ընտանիք 116, այր 135, կին 117, աղջիկ 250, աղայ 197, ամուրի 53 եւ այրի 2:

Առաջնորդը Ապրիլ 29-ին, Կիրակի օրը, Ս. Պատարագ մատուցանելով, քարոզեց ժողովրդին «Նահատակաց Տօնի» անթիւ, վերյուշելով հայ ժողովրդի մեծ դաւակներէ քաջութիւնը՝ յանուն զազափարի մահուան դիմելով, գաղափարի պաշտամունքի մեծութիւնը ցոյց տալով ժողովուրդներէ եւ ազգերի կեանքի մէջ, յորդորելով հետեւի իւր Զաւակներէ դիտակցարար զնացած շաղին եւ պատուաստել այն նոր սերնդի սրտի մէջ:

ՆՈՐ ՕՆՈՒԱԾ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐ .-

ա) ԹՐՈՅ, Ն. Ե. .- Թրոյի նոր ձեռք բերուած Եկեղեցին հայու մեծ հաւատքի, գէպի լուսագոյնը ձգտելու, դժուարութիւնները յաղթահարելու կարողութեան մի գեղեցիկ ապացոյցն է: Ներքին, արհեստական կերպով յարուցած արդեւքները ոչ միայն չկասեցրին գործը, այլ նոր թափ առին գործի յաջողութեան: Հայութիւնն իւր ներքին մաքառումներէն ելաւ ոչ միայն յաղթական, այլեւ պատուով եւ բարոյական խոշոր վարքագծով յաջա օտարներու:

Եկեղեցին Օծուեց 1928 Մարտ 25-ին, վերակոչուելով «Ս. Պետրոս»:

բ) Նոյն պայմաններէ մէջ համարեա սկիզբն առաւ Ն. Ֆիլատելֆիայի Եկեղեցին, որի հազարարձութիւնը, Շինութեան Յանձնախումբը, ժողովուրդն ու Հովիւր զիտցան պատուով ելնել իրենց առաջ կզած այնքան ծանր վիճակէն եւ տեղական հայութեան տալ այս գեղեցիկ Եկեղեցին, որ Օծուեց 1928 թ. Ապրիլ 1-ին, անուանուելով «Ս. Գրիգոր Լուսաւորիչ»:

ՆՈՐ ՇԻՆՈՒԵԼԻՔ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐ .-

ա) Ֆիլատելֆիա, Վէսթի շրջանի համար. բ) Դիտրոյտ, Հայլէնտ Փարքի շրջանի համար. գ) Դիտրոյտ, Դէյլըրիի շրջանի համար. դ) Նիու Եորք, Աիթաունի մէջ. ե) Բրուքլին. զ) Լորէնս. է) Ուայթբրուք. ը) Ուոթթըթաուն. բ) Սպրինգֆիլդ. ժ) Բինգհամտըն. ժա) Նուարք:

ՍԵՓԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՑԻՆԵՐ .-

ա) ԿԻՍՏՐ .- «Ս. Փրկիչ», զնուած \$15,000, այժմ աւելի քան \$25,000. հիմնուած 1890 թուին:

բ) ԻԻՆԻԸՆ ՍԻՏԻ (Գալսկիմ վեպ Հոքսբրն) .- «Ս. Խաչ», զնուած \$10,000-ով, այժմ աւելի քան \$35,000 արժողութեամբ: Չունի պարաք: Ունի փոքր կալուածք, Աստուական նախկին Եկեղեցին, զնուած \$3,000-ով: Հիմնուած 1905-ին:

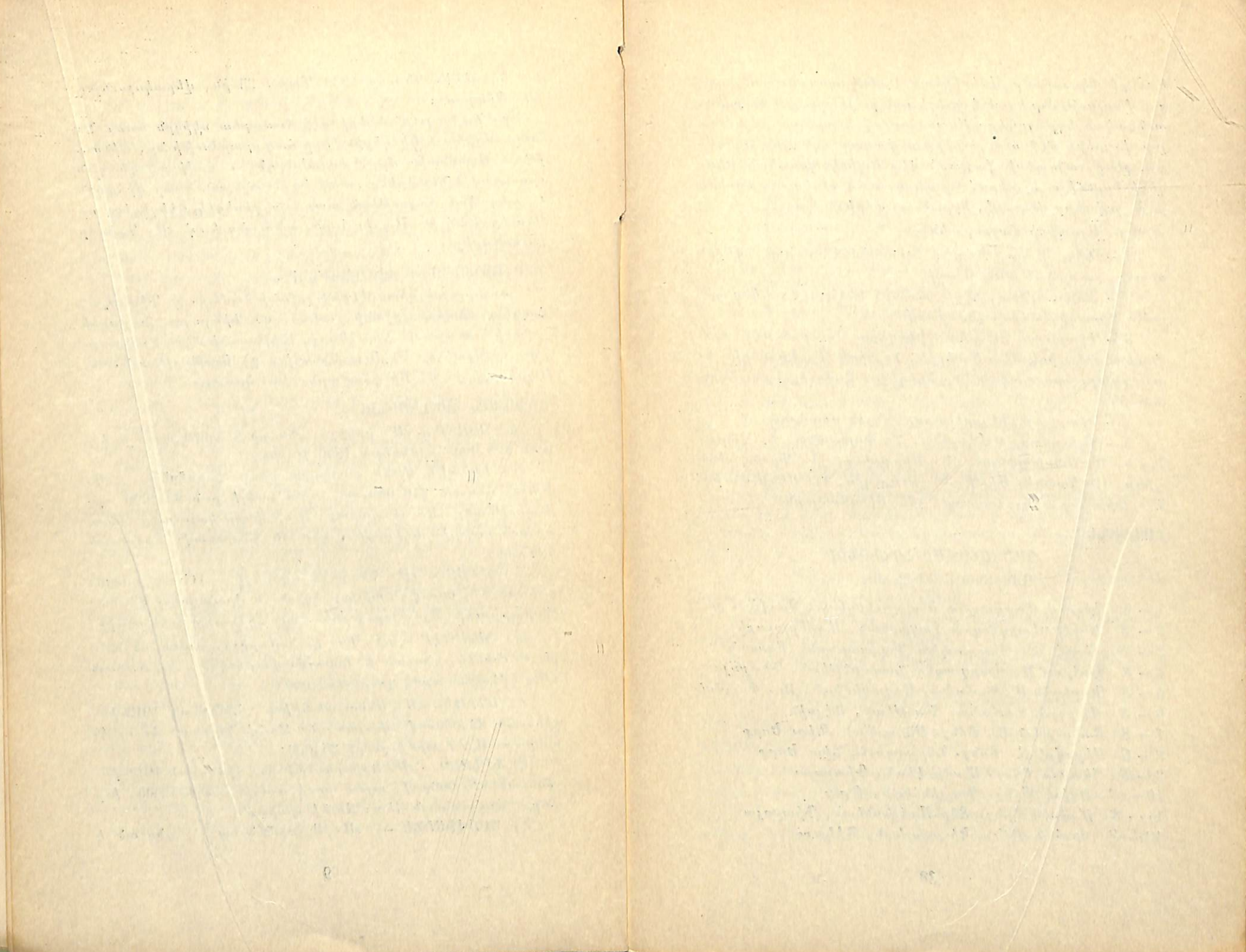
գ) ԹՐՈՅ .- «Ս. Պետրոս» Եկեղեցի. (Green Island) զնուած \$7,500-ով. ծախքեր կզած են վրան շուրջ \$3,000: Պարաք չունի: Այժմ արժէ \$6-7,000: Հիմնուած 1910 թուին:

դ) ՖԱՈՒԼԷՐ .- «Ս. Գր. Լուսաւորիչ». հիմնուած 1910 թ. Յունիսին. զնուած \$3,000-ով. փայտաչէն: Հովուատան հետ (\$2,600) արժէ շուրջ \$12,000:

ե) ԵԴԻՄ .- «Ս. Աստուածածին». հիմնուած 1912-ին. չինուած \$3,000-ով. փայտաչէն: Չունի կալուած եւ ոչ էլ պարաք: Այժմ արժէ շուրջ \$5,000:

զ) ՖՐԷՉՆՕ .- «Ս. Երրորդութիւն». հիմնուած 1914-ին. չինուած \$25,000-ով, այժմ արժէ աւելի քան \$75,000, իւր փոքր Հովուատան հետ: Չունի պարաք:

է) ՊՐՈՎԻՏԵՆՍ .- «Ս. Թարգմանչաց». զնուած է

եաների նկատմամբ Ամերիկեան Եպիսկոպոսական Եկեղեցու վարչութիւնը եղած է աւելի քան բարեացակամ եւ քրիստոնէական եղբայրակցութեան հոգևով կապուած: Այն բոլոր վայրերի մէջ ուր չունինք սեփական ազդային Եկեղեցու շէնք, այդպիսի վայրերի մէջ Եպիսկոպոսական Եկեղեցիները միշտ էլ սիրով արամադրուած են եղած, երբեմն շատ չափաւոր վարձով, երբեմն եւս ձրի:

Այդպիսի վայրերն են—

- 1.— Նիու Եորք, Adam's Memorial Church—ի վերին սրահը, ամսական \$100.00—ով:
- 2.— Ֆիլատեֆիա, W—ի համար, St. George's Եկեղեցին ամէն Կիրակի, ամիսը \$30.00—ով:
- 3.— Դիարոյոյ, St. John's Եկեղեցու մտարան մէջ, համարեա ձրի, իսկ մեծ Տօներին, նոյնիսկ Մ. Եկեղեցին եւ այս բոլորը պարտական ենք Եկեղեցու Հովուի, Rev.. War-doff—ին:
- 4.— Դիարոյոյ, Դէյքըրի մասը, չնչին վարձքով:
- 5.— Քիւլլանա, 6. Լորենս, 7. Փորդլանտ, 8. Հարտֆորտ, 9. Սպրինգֆիլա, 10. Սիրաքիւզ, 11. Գրանդ—Ռայրզս, 12. Գրանիդ Սիթի, 13. Ուոքֆիլդ, 14. Սէնթ—Լուիզ, 15. Ռիչմոնդ, 16. Նուարք, 17. Բինգհամտըն:

ՀՈՎԻԻՆԵՐ —

ՊԱՇՏՕՆԱՎԱՐ ՀՈՎԻԻՆԵՐ

Ամերիկայի Թեմի մէջ

- 1.— Տ. Ղեւոնդ Վարդապետ Մարգուկէսեան, Պրովիտէնս
- 2.— Տ. Խորէն Վարդապետ Լազարեան, Ս.—Միլլուքի
- 3.— Տ. Շահէ Ծ. Վարդապետ Գասպարեան, Բոստօն
- 4.— Տ. Վահրամ Ծ. Վարդապետ Նազարէթեան, Դիարոյոյ
- 5.— Տ. Գարեգին Ա. Քահանայ Յովակիմեան, Ու. Փուրման
- 6.— Տ. Վարդան Քահանայ Դաւթեան, Ռէյսին
- 7.— Տ. Յարութիւն Ա. Քահայ. Սարգսեան, Նիու Եորք
- 8.— Տ. Սերովբէ Ա. Քահայ. Ներշապուհ, Նիու Եորք
- 9.— Տ. Պետրոս Քահայ. Մամբրէեան, Դիարոյոյ
- 10.— Տ. Եղիշէ Քահայ. Գալչինճեան, Թրօյ
- 11.— Տ. Մովսէս Քահայ. Տէր—Ստեփանեան, Դիարոյոյ
- 12.— Տ. Վահան Քահայ. Կիւլտալեան, Շիկագօ

- 13.— Տ. Մատթէոս Քահայ. Հէքիմեան, Աստորիա, Լ. Այ.
- 14.— Տ. Գարրիէլ Քահայ. Սամուէլեան, Բուէնոս—Այրէս
- 15.— Տ. Պետրոս Քահայ. Պարամատեան, Ս. Պաուլօ
- 16.— Տ. Աթիլ Քահայ. Ծոցիկեան, Ուար
- 17.— Տ. Դաւիթ Քահանայ Տէր Աւետիսեան, Գրանիա Սիլի
- 18.— Տ. Նշան Քահանայ Փափազեան, Փիլատեֆիա, Ն.
- 19.— ~~Տ. Բենիդի Քահայ. Գալանճեան, Նիւ—Երկարն ճիւղ~~
- 20.— Տ. Արսէն Քահայ. Թորոսեան, ~~Ֆիլատեֆիա Քալչինճեան~~
- 21.— Տ. Յովհաննէս Քահայ. Ամիրեան, Բուէնոս Այրէս
- 22.— Գուրգէն Քահայ. Թաշճեան, Թորոսիա
- 23.— Տ. Մամբրէ Վարդապետ Գալֆայեան, Իւնիոն Սիւրի
- 24.— Տ. Պետրոս Քահայ. Յակոբեան, Նիու Եորք:

Քալիֆորնիոյ մէջ

- 25.— Տ. Վարդան Ծ. Վարդապետ Գասպարեան, Ֆրէզնօ.
- 26.— Տ. Տիրայր Ծ. Վարդապետ Մարգարեան, Ֆուուէր.
- 27.— Տ. Թէոսորոս Քահայ. Իսահակեան, Եղևմ
- 28.— Տ. Աստօ Քահայ. Մելիքեան, Լոս—Անջելոս
- 29.— Տ. Խաչիկ Քահայ. Գոուզեան, Ս. Ֆրանցիսկօ

ԱՆՊԱՇՏՕՆ ՀՈՎԻԻՆԵՐ ունինք այժմ—

- 1.— Ազարիա Քահանայ Պոյաճեան, պաշտօնէ քանուած տարիներէ ի վեր, զաւակներու մօտ, ի Նիու Եորք:
- 2.— Տ. Բարսեղ Քահանայ Թորոսեան, անպաշտօն իւրաքիններու մօտ, ի Ֆրէզնօ:
- 3.— Տ. Պետրոս Քահանայ Վարդանեան, անպաշտօն, իւրաքիններու մօտ, Իւնիոն Սիւրի:
- 4.— Տ. Մատթէոս Քահանայ Մանիկեան, անպաշտօն, տարիներէ ի վեր, ի Նիու Եորք:
- 5.— Տ. Եղիազար Քահանայ Աշճեան, անպաշտօն, ի Բոստօն:
- 6.— Տ. Ռուբէն Քահանայ Գարիկեան, անպաշտօն, ի Նիու Եորք:

ԳՊՐՈՅՆԵՐ —

Մեր մանուկ սերնդի հայեցի կրթութեան հոգն ամբողջապէս ընկած է Առաջնորդարանի վերայ: Եւ բնական է այդ եւ իրական ու իրաւական: Առաջնորդարանն, իբրև հասարակաց հիմնարկութիւն, չէզոք իւր գրութեամբ, սակայն

համայնական իւր էութեամբ, պարտք ունի այդ ծանր հոգերով տարուելու: Եթէ այս երկրի մէջ այնպիսի զօրեղ գործօններ, — որոնց ոյժը եւ դրամական կարողութիւնը համեմատութեան կըր չունի հայութեան հետ, — եթէ այնպիսի զօրեղ գործօններ, ինչպէս Կաթողիկոսութիւնն է եւ Հրէութիւնը, ոչ մի ջանք հոգ ու դրամ չեն խնայում պահպանելու իրենց ինքնուրոյնութիւնը, մէկը՝ իւր կրօնական, միւսն՝ իւր կրօնական ու ազգային ինքնութիւնը պահպանելու, երկուք կրելով թէ տարիներն ու անհոգութեան հետեւանքները կարող են կատարել այդ, ապա մեզ, Հայութեան համար աւելի եւս հարկադրական է մեր ինքնութիւնը պահպանելու մեծ խնդիրը:

Մի բան: Ինքնութիւն ասելով չպէտք է հասկանանք հակառակ մտածողութեան, անստահելի տարր եւ անարժան քաղաքացիներ այս երկրի մէջ ու համար: Այլ իւր էութեան ամբողջ գեղեցկութեամբ՝ Ամերիկեան լաւագոյն քաղաքացի:

Այս հոգն ընկնում է բնական է Առաջնորդարանի վերայ, բանի որ մի այլ այսպիսի կենտրոնական արժէք ունեցող հաստատութիւն չունինք: Մեր կուսակցութիւններն իրենք եւս գիտեն, որ չեն կարող եւ պէտք չէ, նոյնիսկ, որ ստանձնեն այդ շափաղանց փափուկ գործը:

Առաջնորդն այս տարի, ինչպէս եւ նախորդ տարիները, Կենտր. Վարչութեան ուշադրութիւնն էր հրաւիրած խնդրի վերայ: Վարչութիւնը երկար ժամանակ, խորհրդածութիւններ նուիրած է խնդրոյն եւ որոշած — Ունենալ Նիւ Եորքի մէջ մի ժողով խորհրդակցական, որին պիտի մասնակցէին հիմնարկութիւնների, Հ. Բ. Ը. Միութեան, կուսակցութիւնների, Միութիւնների, Հայրենակցական կազմակերպութիւնների, ինչպէս եւ Հայ յարանուանական միւս Եկեղեցիների ներկայացուցիչները խորհրդակցէին եւ իրենց աջակցութիւնը բերէին Առաջնորդարանին Հայցի հողով գրականագրութեան դպրոցներ պահպանելու համար:

Այս ժողովը տեղի ունեցաւ Փետր. 19-ին, ժամը 2.30-ից մինչեւ 6.40:

Ժողովի սկիզբն Առաջնորդը համոտակի պարզեց ժողովի նպատակը, ապա Կ. Վարչութեան կողմէ Պր. Խ. Պա-

պայեան ժամ եւ աւելի տեւող իւր բացատրութեամբ պարզեց խնդիրը իւր մանրամասնութիւններով:

Ժողովականները քննութեան առին հարցը բարձակողմանի կերպով եւ եկան այն եզրակացութեան, որ 1) գործը կարելու է եւ Հական, 2) իրբւե ներկայացուցիչներ իրենց հաստատութիւնների ոչինչ կրնան խոտտանալ իրր նիւթական աջակցութիւն, 3) բարոյական աջակցութիւն ամէնքը կը բերեն:

Վերջնի մասին չէր, անշուշտ, որ ժողովականներից մէկն ու մէկը եւ կամ Առաջնորդարանը պիտի կասկածէր այլ կար Հական կէտ, թէ դպրոցներ, կանոնաւոր եւ ոչ պատահական կեանք ու ծրագրով դպրոցներ, ունենալու համար ներկայացրած շուրջ \$20,000-ի ծախքն ինչպէ՞ս, ի՞նչ միջոցներով պիտի հոգացուէր. այս խնդիրը մնաց իւր սկզբնական կէտի վերայ:

Եւ պարզ է, որ եթէ չիինէր Հականը՝ դրամը, ապա պիտի երեւան չգար նաեւ գործը, ինքը չունէր, որ սկզբնական ծախքերը հոգայով, ձեռնամուխ լինէր, յուսալով տարիների ընթացքի մէջ եւ յաջողիլ եւ օգտակար ըլլալ:

Եւ գործը մնաց այնտեղ, ուր էր տարիներէ ի վեր:

Տեղական հողարարձութեանց, Եկեղեցիների, Տիկնանց Եկեղեցատէր միութիւնների եւն. ձեռնաւորութեամբ, ըստ նախնոյն, պահպանուած են հետեւեալ ԴՊՐՈՅՆԵՐԸ —

1. Ուստը, 2. Բոստոն, 3. Լոսէլ, 4. Պրովիտէնս (կէս տարի ունեցած, յետոյ փակուած), 5. Նիւ Եորք (Մայր Եկեղեցի), 6. Թրոյ, 7. Նիւ Բրիտոն, 8. Ֆիլատելֆիա Վ., 9. Ֆիլատելֆիա Ն., 10. Ֆիլատելֆիա Ալէկանի, 11. Սիրաքիւզ, 12. Դիարոյա, 13. Հարֆըրտ, 14. Սպրինգֆիլտ, 15. Նայադարա-Փօլը- 16. Ս. Կատերինա, 17. Գորտ, 18. Քուրա, 19. Բուէնոս-Այրէս, 20. Ս. Պաուլոս, 21. Ն. Եորք, Աիթաուն, Դպրոցատէր Տիկնաներու աջակցութեամբ:

Դժբախտաբար մանրամասն տեղեկութիւններ, (վիճակագրական, ծրագրի, գառաւանդութեան, կազմի եւն. մասին) պակասում են եւ հնար չէ մօտենալ այդ հարցին, ինչպէս նաեւ թէ որքան յառաջգիմութիւն ունին մեր այդ կարգի դպրոցները:

Այդպիսի տեղեկութիւններ ունինք միայն Բուէնոս-Այ-

ըէսի 1927 Մայիս - 1928 Մայիս «Տեղեկագրի» մէջ, որից կ'երևայ որ՝

«Մանուկներուն Ազգային դաստիարակութիւն տարու մասնաւոր վարժարան մը ունենալ ցարդ անկարելի նկատելով, զէթ մասամբ մը այս կարեւոր եւ կական պէտքին դոճացում տարու համար՝ այցելու դասատու ունեցած ենք ժամանակ մը Պր. Հ. Մեաներտեանը եւ այժմ սոյն պակասը կը լրացնէ մեր պաշտօնեան՝ Պր. Ա. Պատրահեղեանը, որ աշակերտներուն տունը այցելելով կը դասաւանդէ մայրենի լեզուն:

«Վերջերս վարչութիւնս իր աջակցութիւնը նրուիրած է նաեւ հայաշատ քանի մի թաղերու մէջ մասնաւոր դպրոցներ բանալու համար եղած ձեռնարկներու, ինչպէս Փուէնթէ Ալսինայի եւ Նուէժիս Փոմպէայի մէջ: Մասնաւոր դպրոցներ ունենալու կարելիութիւն կ'ընծայեն նաեւ Աւենիտա տէլ Թրարալիս, Լինիէրէս եւ ուրիշ հայաշատ թաղեր»:

Թէ որքան ծախք է ունեցած դպրոցը՝ յայտնի չէ: Նոյնպէս եւ աշակերտուհիների թիւն անյայտ:

Առաջնորդն այս տարի այցելած է՝

Ասթորիայի դպրոցը, 1927 նոյ. 18-ին, 1928 փետրվար 19-ին եւ 24-ին: Դպրոցն ունէր առաջին այցելութեան պահուն 27 փոքր (խսոն), նոյն դասարանի մէջ, որ տրամադրած է տեղական High School-ի տեսչութիւնը: Վարժուհին է ծանօթ Տիկ. Ալ. Նիկողոսեան, ամսական \$35-ով: Դպրոցը կը պահպանուի տեղական Եկեղեցասէր Տիկնանց եւ Հոգարարձութեան օժանդակութեամբ:

Նիու Եորք, Մայր Եկեղեցի, այցելած է քանի մի անգամ: Դպրոցը զետեղուած է Եկեղեցու սրահի մէջ: Հոգարարձութիւնն ընդ առաջ զնախով Դպրոցասէր Տիկնանց ցանկութեան նախ փոքր ու անյարմար դասարանը լայնացրեց ծախսելով \$2,000 եւ նոր դասարան կադմեց. կահաւորութիւնը հոգացած է Դպրոցասիրաց Վարչութիւնը: Ուսուցչուհին է Կ. Պօլսոյ Դպրոցասիրացի վարժուհիներէն Տիկ. Մ. Սոճասարեան: Դպրոցն սկսուած է անցեալ տարի Հոկտեմբերին եւ վերջացած Յունիսին, Ամերիկեան դպրոցներ:

րու հետ, որով աշակերտները այնտեղի դասերն աւարտելէ յետոյ գալիս են ժամը 3-4-ից մինչեւ 6-ը: Այս ուսումնաւարուայ մէջ եղած է շինդ բաժանում, որոնց հետ հերթով դրաղած է ուսուցչուհին: Աւարկաներն են եղած 1) Հայերէն կարգալ, դրել, քերականութիւն: 2) Ազգային պատմութիւն, տարրական: 3) Եկեղեցւոյ պատմութիւն, ըստ տօների:

Աշակերտների ընդհանուր թիւն է եղած 96, որոնցից 45 աշակերտ եւ 51 աշակերտուհի, 10-15-16 տարեկան: Այս տարի չըջանաւարտ են եղած չորս հոգի, երեք աղջիկ եւ մէկ տղայ:

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԴՊՐՈՅՆԵՐ ունինք,

Ուսար, հոգածութեամբ տեղական Հովուի եւ առաջնորդութեամբ Տիկ. Վ. Պէրպէրեանի, գործին սիրով նուիրում 9 դասատուներով, ձրխարար, ուր ամէն Կիրակի յաւախում են 150-170 աշակերտ (երկսեռ) նախկին 20-30-ի փոխարէն:

2. Ֆիլատելիա Վ., երրորդ տարին է, որ Վ. Ֆիլատելիայի Եկեղեցու Տան զնումով առանձին ուշադրութիւն է նուիրուած այդ շրջանի փոքրերու կիրակնօրեայ դպրոցի վերայ: Գործը վարում է Տիկ. Ալ. Նիտիւրեան իւր շուրջն ունենալով 10-12 վարժուհիներ, ձրի, նախապէս պատրաստուելով եւ սպա դասարան մտնելով: Ունին 120-130 երկսեռ աշակերտ, 6-14-15 տարեկան:

3. Ֆիլատելիա Ն., իւր Եկեղեցու զնումով այժմ աւելի պատահութիւն պիտի ունենայ կիրակնօրեայ դպրոցն, ինչպէս եւ հայ լեզուի ուսուցման դպրոցն աւելի առաջ տանելու, քանի որ ունի շատ աւելի յարմարութիւններ՝ դասարանների, առանձին բաժանումների համար, քան իւր նախորդի շրջանակի դպրոցները:

Հոգարարձութիւնը տարուած դպրութիւնը բոլոր փոքրներուն դպրոց յաճախելու դիւրութիւնը տալ, մտադիր է ունենալ իւր սեփական ինքնաշարժ-հանրակառքը, որը պիտի այցելէ բոլորի աները, ժողովէ եւ դպրոց բերէ: Մի գազափար, որ տարիներ առաջ տուած էինք շատ վայրերի մէջ եւ սակայն հազիւ այժմ միայն մի տեղ գործադրութեան մէջ է:

4. Ինճիոն-Սիտի. Առաջնորդութեամբ Պր. Տիգր. Սըմ-
սարեանի եւ Տիկ. Սմասրեանի, ունի 50-60 աշակերտուհի
եւ աշակերտ: Դպրոցի վայրն անյարմար լինելով (Եկեղե-
ցու յետին եւ պարագմունքները Պատարագի ժամանակ),
Հոգաբարձութիւնը մեր խորհրդով դիտաւորութիւն ունի
գնելու Եկեղեցու շուրջն եղած երկու տները միացնել եւ տա-
րածել դպրոց եւ հասարակական վայելուչ միջավայր, որն
էրագործելու համար արդէն գնած է Ասորիների նախկին
փոքր Եկեղեցին:

5. Ուեստ-Փուլման, 6. Ռէյսին, 7. Բոստոն, 8. Փո-
թաֆէր, 9. Ֆրէզնո, 10. Ֆաուլէր:

Մանրամասնութիւններ չունինք վերջիններիս վիճակի
մասին:

ԵԿԵՂԵՅԱՍԷՐ ՀԱՅՈՒՆԵԱՅ ՄԻՈՒԹԻԻՆՆԵՐ ունինք հե-
տեւեալ վայրերի մէջ.-

1. Ոստր, 2. Բոստոն, 3. Պրովիտէնս, 4. Նիու Եորք
(Մ. Եկեղեցի), 5. Ինճիոն Սիտի, 6. Լորէնս, 7. Լովել,
8. Հարֆըրա, 9. Նիու Բրիտըն, 10. Թրոյ, 11. Դիտրոյա,
12. Բինգհամտըն, 13. Սիրաքիւզ, 14. Շիկաքօ, 15. Վեստ
Փուլման, 16. Ուոքֆալտըն, 17. Ռէյսին, 18. Սաութ-Միլ-
ուոքի, 19. Գրանդ-Սթապլիքս, 20. Քլիւլէնս, 21. Ֆիլատել-
ֆիա Վ., 22. Ֆիլատելֆիա Ն., 23. Ֆրէզնո, 24. Ֆաուլէր,
25. Լոս-Անջելոս:

Առաջնորդն այցելած վայրերի մէջ միշտ էլ յարմար ա-
ռիթ է գտած ժողովներ ունենալու Եկեղեցասէր Հայուհեաց,
Միութեան վարչութիւնների եւ անհատների ներկայու-
թեամբ, լսելու նոցա դժուարութիւնները, լուծել հնար ե-
ղած միջոցներով կնճիոնները, աւելի դործնական դարձնել
նոցա գոյութիւնն եւ աւելի օգտակար դարձնել Եկեղեցու,
դպրոցի, կիրակնօրեայ վարժոցների եւ համայնքի ներքին
հոգեկան կեանքի խնդիրները լուծելու, ինչպէս եւ նոցա
օժանդակութիւնն ապահովելու Եկեղեցականներ պատրաս-
տելու գործի համար:

Դժբախտաբար Միութիւններն իրենք նեղ նւթական
վիճակի մէջ են եւ շատ բան անելու թէեւ ձգտումն ունին,
սակայն անկարող են:

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐԻ ՄԻՈՒԹԻՆՆԵՐ.-

Երիտասարդ սերունդը, անխտիր, ի մի բերելու եւ նո-
ցանից մի նոր ոյժ ու աղբակ կազմելու ջանքերը շատ ծանր
չափազանց դանդաղ են առաջ գնում: Այս ջանքերը նոր չեն,
սկսուած են տարիներից ի վեր: Սանդալառութեամբ ըս-
կըսուած են, քանի մի ամիս շարունակուած եւ ապա, կամ
վերջանում, կամ քննած դոյութիւն ունենում: Անշուշտ
մեծ նշանակութիւն ունի տեղական Հովիւների կենդանի,
սիրաշահող եւ առաջնորդող դեր ունենալու խնդիրը: Դըժ-
բախտաբար չունինք այդ ոյժը. իսկ այն տեղերն, ուր ու-
նինք՝ դարձեալ անյաջողութեան են մատնուած այս տեսա-
կի ընկերակցութիւնները:

Շրջապատը, միջավայրը, քաղաքի արտաքին գրաւ-
չութիւնը չափազանց մեծ է եւ զօրեղ, իսկ մեր, հայու-
թեան միջոցները եւ դադախարն ընդ առաջ տանող հետա-
պընդող ողին չափազանց թոյլ, որպէսզի կարող լինենք
մրցիլ այս բոլոր բացասող տարրերի հետ:

Նախկին «Երիտասարդաց Միութիւն» կազմութեան փո-
լարէն կազմուեց.-

ա) «Եղբայրակցութիւն Հայաստանեայ Եկեղեցւոյ» ա-
նունով ընկերակցութիւնը (1927 փետր. 21-ի դրութեամբ,
1926 ետ. 17-ի կանոնադրութեամբ), որի առաջին ճիւղերն
ունեցանք՝

1. Ֆիլատելֆիա, 2. Նիւ Եորք:

բ) «Եղբայրակցութեան» կանոնադրութեան շատ փոքր
փոփոխութեամբ ունեցանք «Դստերը Հայաստանեայ Եկե-
ղեցւոյ» Միութիւնը, որի առաջին ճիւղը բացուեց՝

1.- Ֆիլատելֆիայի մէջ (1926 Դեկտ. 26-ին), որը տա-
կաւին միայնակն է իւր տեսակին մէջ, եթէ հաշուելու չլի-
նինք միւս «Դստերը Հայաստանեայ Եկեղեցւոյ» Ուստրի
մէջ, որ տակաւին կանոնադրութիւն չունի:

«Եղբայրակցութիւնը» աւելի եւս ոյժ ու ներքին միու-
թիւն ունենալու համար Նիւ Եորքի, Ֆիլատելֆիայի երկու
ճիւղերի ընդհանուր ցանկութեամբ ունեցան իրենց կենտր-
վարչութիւնը, որի կական նպատակն էր 1) պահպանել ներ-
կայ ճիւղերը եւ զօրացնել եւ 2) աշխատիլ տարածել «Եղբայ-
րակցութիւնը» իբր զօրող միութեան կապ Ամերիկայի բո-

լոր հայ գաղութները մէջ, ուր գտնէ Հայ Եկեղեցիներ եւ հոգաբարձութիւններ կան: Այդ վարչութեան նախագահողն էր Առաջնորդը, որի մասնակցութեամբ «Եղբայրակցութեան» Կենտր. Վարչութիւնն ունեցած է հինգ ժողով, Ն. Եորքի մէջ, - ժողովների էական խնդիրն է եղած 1) վերակազմել Նիու Եորքի «Եղբայրակցութիւնը», որ անկենդան մարմին դարձած է: Այս մասին յանձնարարուած էր տեղական մարմնին ժողովի հրաւիրել անդամները, ուր Առաջնորդն եւս ներկայ պիտի լինէր եւ խօսէր: Ժողովը տեղի չունեցաւ, զի միայն 2-3 հոգի էին եկած: 2) Տարածել «Եղբայրակցութիւնը» դանդաղ Եկեղեցիների հետ կապուած երիտասարդութեան մէջ. այս նպատակաւ Կենտր. Վարչութեան Ատենապետը, Պր. Լեւոն Զինեան երկու անգամ թրոյ եւ մի անգամ Իւնիոն-Սիւրի ուղարկուեց: Խօսած է, խոստումներ առած, սակայն դեռ եւս կազմակերպութիւնը կերտուած չէ այդ վայրերի մէջ: Այս նոյն նպատակով խօսած է նաեւ Առաջնորդը Ն. Ֆիլատելֆիայի Հովուի եւ Հոգաբարձութեան հետ, հաստատելու իրենց երիտասարդութեան մէջ եւս «Եղբայրակցութեան» ճիւղ. խոստացած են, սակայն արդիւնք դեռ եւս չկայ: Նոյն նպատակով խօսած է նաեւ Երկաքոյի եւ Ռէյսինի Հովիւ ու Հոգաբարձութեան հետ. արդիւնք դեռ եւս չկայ: 3) Եղած մասնաճիւղերն իրար կապել աւելի զօրեղ կերպով եւ Արեւելքի «Եղբայրակցութիւնը» կապել Արեւմուտքի «Եղբայրակցութեան» հետ:

Երբ Արեւելքի մէջ «Եղբայրակցութեան» գաղափարը ծնունդ եւ մարմին առաւ, համարեա, միաժամանակ հաստատուեց այնտեղ, Փրէզնոյի մէջ, «Եկեղեցատիրաց Միութիւն Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ» («Հայ Եկեղեցատիրաց Եղբայրակցութիւն») անունով, որոնց ծրագիրը, թէ եւ փոքր ինչ տարբեր, սակայն նպատակն ու ձգտումը՝ նոյնը: Այդ Միութիւնն է, որ ապագային կարող եղաւ հրատարակել «Փարոս» ամսաթերթը:

Երկու «Եղբայրակցութիւնները» միանալու, միատեղ եւ միեւնոյն ծրագրով գործելու գաղափարը լաւագոյն ընդունելութիւն գտաւ երկու վարչութեանց առաջ եւ այս խնդիրը բաւական ժամանակ խլեց (մանաւանդ անուան յորջորջումը), ինչպէս յարաբերութեանց մշակումը, որ տակա-

ւին վերջացած խնդիր չէ, իւր մանրամասնութեանց մէջ, եւ սակայն սկզբունքով ընդունուած է միանալ եւ միասին գործել:

Տակաւին մեր մեծերն ու հասակաւորները այն զօրեղ ներքին ինքնազրկութիւնը չունին, առիթ տալու եւ միջոցներ հայթայթելու մեր երկսեռ երիտասարդութեան ինքնուրոյն կազմով, մեծերի ներքին նպատակները գործադրելու աշխատութեան լծուել, որպէսզի ապագայ Հայ Եկեղեցին կազմակերպուած ու դիտակից ոյժերի ձեռք յանձնուի, ինչպէս որ այդ տեսակէտից յարանման միտք յղացած եւ գործադրած է Հ. Բ. Ը. Միութեան Ամերիկայի Կիտրոնը «Կրտսերներու Լիգա» («A. G. B. U. Junior League») անունով:

Ապագան պիտի ցոյց տայ, թէ որքան յաջողութիւն պիտի ունենան «Եղբայրակցութիւնները», «Դատերքը» եւ «Կրտսերներու Լիգան». սակայն այդ յաջողութեան էական պայմանն է մեծերու, փորձառու դիտակցութեամբ օժտուածներու կատարեալ աջակցութիւնը, որպէսզի «Մանուկը ապագայի Հայը» դառնայ:

Իբրեւ ՀՈՒՍԿ ԲԱՆԻ Իբրեւ Հայր ու Բարեկամ այս ժողովրդի եւ ամէնքիդ, պիտի յորդորէինք խնդիրներուն նայիլ իբրեւ Հայ Եկեղեցու շահերի եւ ոչ այլ տեսակէտներից: Այս Եկեղեցին կարօտ է կարող ղեկավարի, որ յոյս ունինք ամէնքիդ խոհական իմաստութիւնը պիտի կարող ըլլայ գտնել եւ հրաւիրել: Այս Եկեղեցին կարօտ է բանիբուն եւ սրտապեղ պաշտօնեաներու, որոնք իբրեւ հոգեւոր կեանքի մօտաւոր ղեկավարներ մեր ժողովրդի հոգիներու՝ իրենց կեանքով ու օրինակով գրաւիչ մագնիսը լինին ղէպի այդ Եկեղեցին: Ուստի պիտի յորդորենք հոգեւոր պաշտօնեաները՝ ամէնէն առաջ լինիլ Եկեղեցւոյ պաշտօնեայ, հետո մնալ կրքերի եւ հոգերու խանարաններէ, որոնք միմիայն իրենց պիտի նուաստացնեն: Հոգևով կապուել այն Եկեղեցուն, որին պիտի զիտնան ծառայել իրենց մաքրի պատրաստութեամբ, պիտի զիտնան իրենց գրաւել մեր երիտասարդ սերունդը, Եկեղեցին նոցա գրաւիչ դարձնելու գաղտնիքը գտնալով, իրենք պիտի ըլլան բարեկարգութեան այն խա-

ըխախտ, որ այնքան կը հրահրուի, եւ տակաւին քայլ իսկ արուած չէ, քանզի միջազգային ու իրենք՝ տարբեր են: Հայ Եկեղեցու բարեկարգական խնդիրը ժամանակի պահանջ է, սակայն գիտակից ձեռքերու եւ պատասխանատու մտքերի զուգադրած գործունէութենէ, եւ ոչ անպատասխանատու լեզուններու կառուցման ճիգերով:

Պիտի յորդորենք մեր Եկեղեցու աշխարհիկ պաշտօնեաներն եւս աւելի փարուել գործին, յանուն այս Եկեղեցւոյ եւ ոչ այլ դրդիչներէ: Անձը չիտօթել էութեան հետ եւ անձնական տեսութիւնները հանրական խնդիրներու վճռելու հիմէ զգոյճ մնալ: Չմտանան, որ եկած են «ճառայելու»: Այս հոգին է, որ պիտի ուժեղ դարձնէ այս Եկեղեցին, այն եւս Ամերիկայի մէջ, մի երկիր, որ այնքան անակնկալներ ունի տալու, զօրացնելու եւ նոյնքան եւս՝ առնելու, տկարացնելու:

Պիտի ցանկանայինք, որ Երեսփոխանական Ժողովն իւր իրական բարձրութեան վերայ լինէր, ոչ միայն իրր անուն, այլ իրր էութիւն: Եթէ Եկեղեցուն «օգտակար» ըլլալու համար իւր հոգեւոր պաշտօնեայէն կը պահանջուի որոշ «վարկ» եթէ դատական հիմնարկութիւնները առաջին իսկ պահանջը դատաւորի աթոռ գրաւելու համար «վարկ» ինչդիր կը չնէ (ինչ որ եւ արդարացի եւ օգտակար հասարակական տնտեսկէտից), ցանկալի պիտի լինէր որ Հայ Եկեղեցու Երեսփոխանական Ժողովն եւս այդ «վարկ» ի անձերէ բաղկացած լինէր: Այս ցանկութիւնը պարտաւի քննադատութիւն չէ՛: Քա՛ւ լիցի: Մեր ջերմ ցանկութիւնն է տեսնել ոչ միայն մի տեղ, այլ ամէն տեղ, Հայ Եկեղեցու մեծութիւնը:

Այս հոգեով կ'օրհնենք ամէնքդ, որ տարիներ շարունակ մեր թուլութիւնները տարած, ճիգերը քաջալերած, հոգեւորուն հոգեւին ջանադիր եւ փոյթներուն արիաջան գործակից էք եղած: Ամէն քայլափոխի ամէնքիդ նկատմամբ մեր արդարացած ենք կամեցել տեսնել "The Mind is the Standard of the Man" ասացուածքը:

Հայրական Օրհնութեամբ եւ սիրով,

ՏԻՐԱՅՐ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

Առաջնորդ Հ. Ամերիկայի

Հրաժարեալ

ՏԵՆԵԱԳԻՐ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

1928 Հոկտ. 7-8 Երեսփ. Ժողովին Համար

Կրօնական Ժողովը ընտրուած անցեալ տարուան մայիս 15-16 Երեսփ. Ժողովէն, 1927 Յունիս 17-էն մինչեւ օրս ունեցած է 30 կանոնաւոր եւ մի քանի խորհրդակցական ժողովներ:

Իր շուրջ մէկ ու կէս տարուան շրջանին մէջ, Կրօնական Ժողովը ունեցած է 108 խնդիրներ, որոնք կրնանք բաժնել 3 կարգերու: Կրօնական, կարգապահական եւ ընկերական խնդիրներ:

1. Կրօնական խնդիրներու գլխաւորներն եղած են, ըստ Հայ. Եկեղեցւոյ կարգաց եւ կանոնաց, կիրակի օրերը պսակ չղնել, տուններուն եւ սրահներուն մէջ պսակ եւ մկրտութիւն չկատարել ուր որ Հայ Եկեղեցի կայ, եւ Ն. Ս. Օծութեան հրամանաւ, Ս. Հաղորդութեան եւ խոստովանութեան մասին Եկեղեցւոյ օրէնքները չիչեցնել Ժողովրդեան, ճաշու Ս. Աւետարանը եւ Առաքելոց թուղթերը կարգացուելէ յետոյ թարգմանել զանոնք եւ կամ քարոզի նիւթ ընել, անպաշտօն քահանայից եւ աւագ-սարկաւազաց թոյլատրել աշխարհիկ պատուաւոր գործերով զբաղելու Առաջնորդի արտօնութեամբ եւլն.:

Ինչպէս կը տեսնուի, ներկայ դարու պահանջը նկատի առնելով, եւ մանաւանդ նկատելով, որ Հայ Եկեղեցին իշ հաստատութենէն ի վեր զանազան շրջաններու մէջ կատարած է բարեփոխումներ Ժողովրդեան հոգեկան պահանջներուն զոհացում տալով՝ ամբաստնելու Ժողովրդեան հաւատքի զգացումները եւ այդպէսով կապելու զանոնք Եկեղեցւոյ հետ եւ պահելու Եկեղեցւոյ ծոցը, անխախտ պահելով միանգամայն Հայ Եկեղեցւոյ հիմնական տեսակէտները դաւանանքի եւ վարդապետութեան նկատմամբ, Կրօն. Ժողովս գիմումներ կատարած է վեհ. Հայրապետի մօտ, եւ Ն. Ս. Օծութիւնն ալ իր իրաւունքի սահմանին մէջ եղած խնդիրներու մասին իր բարձր հաճութիւնը տուած է, թողլով միւս խնդիրները ընդհանուր Եկեղեցական սահմանադիր Ժողովի մը:

2. Կարգապահական խնդիրներ.— Կրօն. Ժողովի նկըր-տումն եղած է ըստ ամենայնի յարգուած տեսնել Հայ Եկեղեցին օտարներէն եւ մերայիններէն, սակայն իր պաշտօնավարութեան շրջանին զիտած է, որ մերայինք չեն ուզեր յարգել եկեղեցական կարգ ու կանոնք: Զորօրինակ, տունեւրու եւ սրահներու մէջ պսակ կամ մկրտութիւն չկատարելու մասին Կրօն. Ժողովի հրահանգներուն չի կամենար ընդ առաջ երթալ, այդ պատճառաւ եկեղեցւոյ պաշտօնէութիւնը շատ անգամ կը դանուի անել վիճակի մէջ, որովհետեւ մէկ կողմէն ջանադիր է դործադրել հրահանգը եւ միւս կողմէն իրեն դէմ կը գտնէ նախորդ տարիներէ ժառանգուած արմատացեալ անկարգութիւններն, եւ այն տեսական սպասնալիքը, թէ «օտար եկեղեցական մը կը կանչուի»:

Յաւալի է խոստովանիլ, թէ ոչ միայն աշխարհական պաշտօնէութիւնք, այլ նաեւ եկեղեցականք ունեցած են Հայ Եկեղեցւոյ կարգաց եւ կանոնաց հակառակ շեղումներ, նոյնիսկ ըմբոստացումներ հողեւոր իշխանութեան դէմ, առանց կշռելու թէ այդ ցաւալի վիճակը որչափ դառն հետեւանքներ պիտի ունենայ Եկեղեցիին ընդհանուր վիճակին վրայ: ||

Այս երկու պարագաներուն մասին Կրօն. Ժողովը իր ցաւը յայտնելով, կը ներկայացնէ դանոնք Պատ. Ժողովոյն նկատառութեան, որպէսզի դարձան մը խորհուրի եւ առաջըր անուի ընդ միշտ այս տխուր վիճակին:

3. Ընկերական կեանք.— Կրօն. Ժողովս ունեցած է 8 ամուսնալուծման խնդիրներ, որոնցմէ մին մերժուած է, ուրիշ մը հաշտուած են, 2 հատը զրկուած են Կ. Պօլսոյ Պատրիարքարան, իսկ 4 հատը ամուսնալուծուած է յետ մանրակրկիտ քննութեան եւ ի հարկէ ստիպեալ:

Կրօն. Ժողովը միշտ աչքի առջեւ ունեցած է, թէ Հայ Եկեղեցին անհնարին դէպքերու մէջ միայն կարեւոր տնօրինութիւններ կ'ընէ, նկատի ունենալով, որ այսպիսի ոչ ցանկալի դէպքերը պակսին եւ ոչ թէ աւելնան, այս պատճառաւ դժուարութեանց կ'ենթարկէ եւ շատ ծանրագոյն պարագաներու մէջ է, որ կը լուծէ:

Ասոնցմէ գատ, Կրօն. Ժողովս իր խորհրդակցական ժողովներուն մէջ նկատի առած է նաեւ, թէ ի՞նչ միջոցներով կարելի պիտի ըլլայ Հայ Եկեղեցւոյ գոյութիւնը պահպա-

նել Ամերիկայի մէջ, հայ ժողովուրդը պահել Հայ Եկեղեցւոյ ծոցը եւ հետաքրքրել անով, ներկայ սերունդին սիրելի դարձնել Հայ Եկեղեցին եւ Հայ Լեզուն, որպէսզի հետաքրքրուին Հայ Եկեղեցիով եւ հաւաքուին անոր շուրջ:

Սոյն յոյժ կարեւոր խնդիրներն ալ Պատ. Ժողովոյն նկատառութեան կը յանձնուի եւ հաւատ մեծ ունինք որ Պատ. Ժողովը պիտի ներկար ժամանակ տայ սոյն խնդրոյն մասին միջոց մը գտնելու համար:

Ահա Կրօն. Ժողովի միամեայ գործունէութեան համառօտ տեղեկագիրը, որ կը ներկայացուի պատկառելի ժողովոյն ի նկատառութիւն:

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ԱԶԳ. ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՀԱՅՈՑ

ԱՌԱՋՆՈՐԳԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻՆ

1927 Մայիս 16 - 7 Հոկտեմբեր 1928

Պատկառելի Երևա՛մ. Ժողովր՛ն,

Տեարք Երեսփոխանք,

Կեդր. Վարչութիւնս Ս. Առաջնորդ Հօր հրաւերով պաշտօնի ձեռնարկեց 1927 Յունիս 13-ին, որով այս տեղեկագիրը կը ներկայացնէ Կեդր. Վարչութեանս 1 եւ մէկ-երրորդ տարուան (մէկ տարի եւ չորս ամիս) գործունէութեան ամփոփումը:

Կեդրոնական Վարչութեանս ներկայ կազմն է .-

- Տ. Տիրայր Ս. Արք.- Նախագահ եւ Առաջնորդ
 - Տ. Ղեկոնդ Վրդ. Մարդուկէսեան - Ատենապետ
 - Տ. Սերովբէ Ա. Քհնյ. Ներշապուհ - Ատենադպիր
- Կրօնական Ժողովի
- Տ. Յարութիւն Քհնյ. Սարգիսեան - Կրօն. Ժողով
 - Տ. Արսէն Քհնյ. Թորոսեան
 - Տ. Աթիկ Քհնյ. Ծոցիկեան
 - Պ. Հայկ Սօճասարեան - Ատենապետ Տնտես. Ժողովի
 - Պ. Սոսորով Պապայեան - Ատենադպիր
 - Պ. Տիգրան Սմասրեան - Գանձապահ
 - Պ. Մաղաք Պէրպէրեան - Տնտեսական Ժողով
 - Պ. Արամ Ճէրահեան

Կրօնական Ժողովի անդամ ընտրուած Տ. Մատթէոս Քհնյ. Հէքիմեան ստանձնեց եւ շարունակեց իր անդամակցութիւնը Կեդր. Վարչութեանս՝ մինչեւ 1928-ի Մարտի վերջերը, որմէ յետոյ ներկայացուց կրկնակ պարզ հրաժարական. այս հիմամբ ալ Կրօն. Ժողովը իր եւ հետեւաբար Կեդր. Վարչութեանս անդամակցութեան հրաւիրեց Տ. Աթիկ Քհնյ. Ծոցիկեանը, որ առաւելագոյն քուէն ստացած էր:

Առաջնորդարանի քարտուղարութեան պաշտօնը, ըստ նախընթացին, ձեռնհասօրէն վարեց Պ. Տիրան Փաշայեան:

Կեդր. Վարչութիւնս իր պաշտօնավարութեան այս շրջանին ունեցած է 40 նիստ, որոնցմէ 7-ը խորհրդակցական

եւ 33-ը օրինական. կազմակերպած է երեք լայն խորհրդակցական ժողովներ. քննած է շուրջ 70 խնդիրներ. կայացուցած է 274 որոշումներ. նիստերու միջոցին կարգացուած են 350-է աւելի դրութիւններ եւ զեկոյցներ:

Տնտեսական Ե՛ ղողովը իբրեւ առանձին մարմին գործած չըլլալով՝ անոր վերաբերեալ բոլոր խնդիրները ներկայացուած են Կեդր. Վարչութեանս ի կարգադրութիւն:

Կեդր. Վարչութիւնս իր առաջին նիստերու ընթացքին քննութեան առաւ կացութիւնը, կազմեց իր անմիջական գործունէութեան ծրագիրը եւ տարգրեալ շրջաբերական յայտարարութեամբ մը յայտնեց Հովիւներուն, Հոգաբարձութիւններուն եւ մամուլի միջոցաւ նաեւ ժողովուրդին:

Միեւնոյն ատեն մշակեց նաեւ ներքին ծրագիր մը Հոգաբարձութեանց հետ յարաբերութիւններու, թիմական առկախ տուրքերու, Առաջնորդարանի պարտքերու ճշգումի, կրթական հարցի, հանգանակութեան, Առաջնորդարանը Inc. բնելու, եւայլնի մասին եւ իր ովստանն ջանաց իրականացնելու զանոնք եւ պիտի շարունակէ աշխատիլ Պ. Պ. երեսփոխաններու, Հովիւներու եւ Հոգաբարձութիւններու վստահութեամբք եւ անմիջական աջակցութեամբք:

Ակնարկուած խնդիրներէն մի քանին ունին առաջնակարգ նշանակութիւն. այդ հասկացողութեամբ ալ անհրաժեշտ կը համարենք կանդ առնել անոնց մասին, համառօտ կերպով:

Վիճակարգական. - Վիճակադրական թիւերու եւ տեղեկութիւններու նշանակութիւնը այնքան պարզ, բայց դժբախտաբար այնքան ալ անտես առնուած եւ շատ դժուարութիւններու հետ կապուած խնդիր մըն է: Պատրաստեցինք եւ հարկ եղած տեղեր զրկեցինք վիճակադրական հարցարան մը: Յարգ լեցուած եւ վերագարձուածները հրահանգիչ են:

Մասնաւոր խնամքով կարգի դրուեցան եւ քարտերու գրութեան վերածուեցան Առաջնորդարանին ներկայացուած միւրութեանց եւ պատկերներու արձանագրութիւնները:

Մեր ստացած հարցարան-պատասխաններէն եւ առձեռն եղած նիւթերէն կարելի է եզրակացնել որ Ամերիկայի մեր Առաջնորդական շրջանին մէջ, Գալիֆորնիան զատ, ունինք 36 թիմ-հոգաբարձութիւն, 14 սեփական եկեղեցական շէնք, 14 մշտական վարձով եկեղեցիներ: Հովիւներու ընդհանուր

թիւն է 24, վարդապետ եւ քահանայ: Եկեղեցական նիւթական ընդհանուր անշարժ եւ շարժական հարստութիւնը կը գնահատուի շուրջ \$500,000: 36 հոգաբարձութիւններու տարեկան ընդհանուր իրական մուտքն է շուրջ \$75,000:

Կրթական. — Սահմանադրութեան 47-րդ յօդուածով որոշ պարտականութիւն դրուած է Կեդր. Վարչութեան վրայ հոգ տանելու ամերիկահայ նոր սերունդի կրօնական եւ ազգային կրթութեան: Գծրախտարար կարեւոր գործ մը կատարուած է եւ Կեդր. Վարչութիւնն կացութիւնը գտաւ անկազմակերպ: Իւրաքանչիւր մեծ ու փոքր գաղութ մտահոգուած է այդ խնդրով. շատ տեղեր արդէն կազմակերպուած են յետմիջօրեայ վարժարաններ, տեղ տեղ ալ կիրակնօրեայ դպրոցներ, բոլորն ալ իրարմէ անկախ եւ շատ վայրէջութեամբ հոգաբարձութիւնները ուղղակի կերպով մասնակից եւ ղեկավար չեն այդ կենսական գործին: Կացութեան դարձման մը տանելու եւ միջոցներ նախապատրաստելու համար, հրաւիրեցինք Ամերիկահայ բոլոր կազմակերպութիւնները, մամուլը, մօտակայ հոգաբարձութիւնները եւ դպրոցական վարչութիւնները խորհրդակցական նիւտի, 1928 Փետրուար 18-ին:

Ժողովը ունեցաւ բարոյական նշանակութիւն, բայց Կեդր. Վարչութեան նախատեսած միջոցներու գործադրութիւնը կը կարօտի դրամի եւ ժամանակի:

Յարգ ստացուած վիճակագրական պատասխանները եւ եղած առձեռն նիւթերը նկատի ունենալով, կրնանք ըսել որ մեր Առաջնորդական վիճակին մէջ, Գալիֆօրնիան գտաւ, ունինք 45 յետմիջօրեայ վարժարաններ, շուրջ 2000 աշակերտ աշակերտուհիներով, 3-4 կիրակնօրեայ վարժարաններ:

Առ հասարակ այս վիճակագրական թիւերը լրիւ եւ ամբողջական ճշգրտութեամբ չեն. ըստ որում մեր զրկած վիճակագրական հարցարաններու պատասխանները տակաւին ամբողջովին ստացած չենք: Կեդր. Վարչութիւնն կը հետապնդէ գործը եւ ամենամեծ հաւանականութեամբ մինչեւ տարեվերջ կարելի պիտի ըլլայ լրիւ պատկեր մը ներկայացնել:

Առաջնորդարանի պարտք ու պահանջի ճշգրտում. — Կեդր.

Վարչութիւնն ստիպուած եղաւ իր անդամակիցներէն կազմել յանձնախումբ մը Առաջնորդարանի պարտքերու ճշգրտման համար, ըստ որում նախորդ Կեդր. Վարչութիւնները իրենց ժամանակին վերջնական եւ որոշ կարգադրութիւններ ըրած չըլլալով այդ մասին, կային տարակարծութիւններ եւ մանաւանդ կը պակսէին բաւարար վաւերացութիւններ:

Ծանր եւ երկարատեւ աշխատութենէ յետոյ միայն կարելի եղաւ ճշգրտել եւ արձանագրել Առաջնորդարանի պարտքերը՝ 1927 Մայիս 1-ի համար, ըստ հետեւեալին. —

1927 Մայիս 1-ին, կը պահանջէին .

Ս. Առաջնորդ Հայր, Տ. Տիրայր Ս. Արքեպ.	4500.00
Քարտուղար Պ. Տ. Փաշալեան	488.50
Նախկին քարտուղար Տ. Արիկ Քիւնյ. Ծոցիկեան	113.65
Մայր Աթոռ, Էջմիածին, Միւռնօրինուքեան եւ Կաթողիկոսի հաշույն	178.15
Պօլտայ Ս. Փրկիչ Հիւանդանոց, Օրացոյցներու հաշիւ	220.05
Եկեղեցականներ պատրաստելու հիմնադրամ	350.00
Երեւանի աղէտեալներու օգնութեան հաշիւ	50.00
Ճանապարհաւախներ ժողովականներու	235.60
1920-ի Կաթ. Պատուիրակ Տ. Խորէն Արքեպ.	420.00

Համագումար \$6555.95

Ս. Առաջնորդ Հօր պահանջը՝ \$4500, ընդունուեցաւ իրելու իրաւաստութիւն ի հաշիւ իր ներկայացուցած \$8933.43 պահանջի գումարին:

Տ. Խորէն Արքեպ. ի \$420-ի պահանջը տակաւին ստացուած եւ ընդունուած չէ. այդ մասին խնդրուած են հնարատր մանրամասնութիւն եւ տեղեկութիւններ:

Իսկ հոգաբարձութիւններէ եղած պահանջներու մասին Կեդր. Վարչութիւնն նկատի ունեցաւ ցուցակ մը, ըստ որուն մեր պահանջներու գումարը պիտի ըլլար \$13,000: Այս գումարներու մասին Պատկ. Երեւան. Ժողովը իրաւաստութիւն տուած էր Կեդր. Վարչութեանն իրաւաստութեան գալ հոգաբարձութիւններու հետ եւ որոշ ձեւակերպուած արդիւնքներու հասնիլ: Այս ուղղութեամբ ալ Կեդր. Վարչութիւնն վերջնական կարգադրութիւններ եւ համաձայնութիւններ ունեցած է շարք մը հոգաբարձութիւններու հետ,

բայց տակաւին առկա կը մնան քանի մը կարեւոր հոգա-
բարձութեանց կարեւոր գումարներով պարտքերու խնդի-
րը, որ անտարակոյս պիտի կարգադրուի ժամանակի ըն-
թացքին:

Պէտք է նկատի ունենալ որ հոգաբարձութիւններէ մեր
ունեցած պահանջներու գումարները հաշուուած են մինչեւ
1927-ի Դեկտ. 31-ի թուականով, քանի որ թեմական տուր-
քերը կ'որոշուին իւրաքանչիւր տարուան Յունի. 1-31 Դեկ. ի
հաշուով:

Ըստ եղած տեղեկագրութեան՝ պահանջ ունինք նաեւ
Տ. Բարդէն Ս. Եպիսկ. է, §517-52: Այս մասին հարկ եղած
ստուգութիւնը պիտի կատարուի:

Կեդր. Վարչութիւնս քննեց նաեւ նախընթաց տարի Պ.
Տ. Քըրքի ղեկավարութեամբ կատարուած \$100,000-ի հան-
գանակութեան հաշիւներն եւ հաստատեց զայն հետեւեալ
որոշումով.— ա) Կեդր. Վարչութիւնը, յետ հաշուեքննու-
թեան, նկատի ունենալով որ Պ. Տիրան Քըրքի ներկայա-
ցուցած հաշիւները ճիշտ են եւ լրիւ, կը հաստատէ զայն.
բ) Նկատի ունենալով որ Պ. Տ. Քըրք այս հանգանակութեան
աշխատանքները կատարած է անձնուիրաբար եւ որեւէ պա-
հանջ չէ ներկայացուցեր այդ առթիւ, ժողովը Պ. Տ. Քըրքի
կը յայտնէ իր գնահատութիւնը եւ շնորհակալութիւնը.
գ) Ժողովը նկատի ունեցաւ նաեւ որ հանգանակութեան ար-
դիւնքը համապատասխան եղած չէ ծախսերուն, սակայն ըն-
դունուեցաւ որ այդ եղած է Պ. Տ. Քըրքի կամքէն անկախ,
զանազան պարագաներու բերումով:

Այս հանգանակութեան գուտ արդիւնքն եղած է \$1296.65:
Յարաբերութիւններ Հովիւներու եւ Հոգաբարձութիւն-
ներու հետ: Նոր կազմուած Թեմեր եւ Հոգաբարձութիւն-
ներ.— Եկեղեցական եւ ազգային կեանքի գործօն տարրերն
են հովիւները եւ հոգաբարձութիւնները. անոնք են որ կը
կատարեն անհրաժեշտ գործունէութիւնը տեղական կեան-
քին մէջ եւ միեւնոյն ատեն, ըստ սահմանադրութեան, պէտք
է ըլլան նիւթական եւ բարոյական սիւները Առաջնորդարա-
նին:

Կեդր. Վարչութիւնս միշտ ջանացած է կանխելու եւ կար-
գադրելու հոգաբարձական եւ թեմական ներքին խնդիրնե-
րը, երբ առիթ ներկայացած է, եւ իր կարելին ըրած է դա-

նոնք սիրալիր յարաբերութեան մէջ պահելու:

Այս շրջանին բացառիկ խնդիրներ պատահեցան Թրոյ-
նթիւթիւր, Շիքակօ, Լուսէյ, Փրավիտէնս, Կեդր.
Վարչութիւնս զրկեց իր ներկայացուցիչները եւ ըրաւ նպա-
տակալարժար կարգադրութիւններ:

Մեր մեծագոյն գծուարութիւնը եղաւ սակայն Պոստոնի
Հեղաբարձութեան յարուցած յարաբերութեանց խզումի
խնդիրը եւ Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ՝ (Նիւ Եորք 30-րդ
Փողոց) Հոգաբարձութեան հինէն փոխանցուած հարցերը:

Պոստոնի Հոգաբարձութիւնը 1927 Դեկտ. 31 թուակիւր
պաշտօնագրով կը յայտնէր, որ խզած է իր յարաբերու-
թիւնները Առաջնորդարանի հետ, քանի որ Ս. Առաջնորդի
դէմ իրենց ունեցած բողոքները նկատի առնուած չեն Երես-
փոխանական Ժողովի մէջ եւ կ'աւելցնէր որ գիմած է Վեհ.
Հայրապետին:

Իսկ Պոստոնի Հովիւր, հակառակ Սահմանադրութեան
արամադրութեան եւ Կեդր. Վարչութեան կողմէ եղած հար-
ցումին, ցարդ ի գիտութիւն տեղեկագրած չէ Ս. Առաջնոր-
դին՝ նոր Հոգաբարձութեան ընտրութիւնը:

Մեր կարելին ըրինք համոզելու Հոգաբարձութիւնը թէ
եղած քայլը հակասահմանադրական է, թէ Ս. Առաջնորդի
դէմ դանդատ կամ բողոք ներկայացնելու եղանակը սահմա-
նադրութեան մէջ որոշ է եւ թէ վերջապէս Ս. Առաջնորդ Հօր
դէմ որեւէ դժգոհութիւն եւ բողոք չեն կրնար հիմ ըլլալ
տեղախելու Հոգաբարձութեան դէպի Առաջնորդարան ու-
նեցած պարտուց եւ իրաւանց կատարումը: Այս մասին նոյն
իսկ անպաշտօն կերպով միջնորդի դեր կատարեց Քարիֆոր-
նիոյ նորընտիր Առաջնորդ Տ. Գարեգին Եպիսկ.: Կեդր.
Վարչութիւնս առաջարկեց որ Հոգաբարձութեան ներկայա-
ցուցիչները եւ Հովիւր Նիւ Եորք գան Կեդր. Վարչութեանս
հետ խորհրդակցելու եւ բնականոն յարաբերութիւններ վե-
րահաստատելու համար:

Սակայն ցարդ խնդիրը կը մնայ առկախ. Պոստոնը կը
պնդէ իր յարաբերութիւնները խզած ըլլալու յայտարարու-
թեան վրայ:

Նիւ Եորքի Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցւոյ Հոգաբարձութեան
խնդիրը արդէն ծանօթ է. Շարժական Օծուած Վէմի վրայ
պատարագելու խնդիրն է, ընդդէմ նաեւ Ս. Առաջնորդ Հօր

և Կրօն․ ժողովի որոշումներուն :

Կեդր․ Վարչութիւնս սկիզբէն եւեթ ընդունեց իրաց վիճակի շարունակութիւնը առժամապէս եւ յարաբերութիւնները պահեց Հովիւին եւ Հոգաբարձութեան հետ բնականոն եղանակով :

Միաժամանակ անգամ մը Կեդր․ Վարչութեանս երկու ներկայացուցիչները եւ ուրիշ անգամ մըն ալ Ս․ Առաջնորդ Հայր անձամբ եւ Կեդր․ Վարչութեան անդամները յատուկ տեսակցութիւններ եւ խորհրդակցութիւններ ունեցան Հոգաբարձութեան հետ, բայց դժբախտաբար խնդիրը կը մընայ իր վիճակին մէջ :

Անհրաժեշտ կը համարենք յայտնել որ այս եջիւ Լոգաբարձութեանց եւ Ս․ Առաջնորդ Հօր հետ կապուած խնդիրներուն մէջ, Կեդր․ Վարչութիւնս ունենալով հանդերձ իր ներքին բարոյական հասկացողութիւնը, կողմ եղած չէ եւ կը ջանայ խնդիրը կարգադրել սահմանադրութեան ոգիին եւ ընդհանուր շահերու համաձայն եւ եթէ մինչեւ այժմ կարելի եղած չէ որոշել մը յանդիլ, այնուամենայնիւ յոյս ունինք որ Պատկ․ Երեսօխ․ ժողովի նոր որոշումները եւ Կեդր․ Վարչութեանս համբերատար քաղաքականութիւնը պիտի նպաստեն կացութեան դարմանումին :

Նոր թեմեր եւ Հոգաբարձութիւններ կազմուած եւ հաստատուած են, Ասթօրիա, Լ․ Ա․ եւ Տիթոյթիմ—Տէլրէյ :

Հովիւները եւ Հոգաբարձութեանց մեծ մասը հրաւիրուած են իրենց պարտականութիւններուն եւ աւելի դարգանալու ապահովութիւնը կը ներկայացնեն, սակայն կան նաեւ թեմեր, որոնք պէտք ունին կազմակերպչական յատուկ խնամքի եւ ուշադրութեան, ինչպէս են Քանաթա, Քլիվլէնս ք Հարթֆորտ, Լօրէնս, Նիակարաֆօլս, Փօրթլէնտ, Բիչմընս, Սփրինկֆիլտ, Եւայլն :

Բազմաթիւ գաղութներ կան, որոնք տակաւին չունին Հոգաբարձութիւն եւ որոնց կազմակերպումը մեծապէս օգտակար պիտի ըլլայ գաղութին :

Քանի մը անդեր, ինչպէս Պրուքլին, Ուոթրքլիիա, Եւայլն, կան Եկեղեցաշինաց Յանձնախումբեր :

Գալիֆորնիոյ Բաժանումը եւ Գալիֆորնիոյ Առաջնորդ Տ․ Գարեգին Ս․ Եպիսկոպոս .—

Ինչպէս յայտնի է 1916—էն իվեր Գալիֆորնիան ցանկու-

թիւն յայտնած էր անջատուելու Ամերիկայի Առաջնորդական վիճակէն եւ ունենալու իր կազմակերպուած ուրոյն Առաջնորդութիւնը : Այս մասին Երեսօխ․ ժողովը իր համաձայնութիւնը յայտնած է ժամանակին :

Նորին Վեհափառութիւն Ամենայն Հայոց Ս․ Կաթողիկոսը Նոյեմբեր 28, 1927 թուակիր եւ 1022 համար կողմնակողմ հրահանգած էր Գալիֆորնիոյ բաժանումը, որով Կեդր․ Վարչութիւնս վերջնականապէս անջատուած նկատեց Գալիֆորնիան եւ այս առթիւ յատուկ խորհրդակցութիւններ ունեցաւ Գալիֆորնիոյ նորընտիր Առաջնորդ, Տ․ Գարեգին Ս․ Եպիսկոպոսի հետ, որու Նիւ Եորք ժամանումի եւ մեկնումի առթիւ Առաջնորդարանի կողմէ կղաւ պատշաճ ընդունելութիւն :

Համաձայն եղած խորհրդակցութեան եւ Գալիֆորնիոյ Ս․ Առաջնորդ Հօր յատուկ ցանկութեան, Գալիֆորնիան բրջալի ալ բաժնուած իրաւապէս, այնուամենայնիւ պիտի մնայ կապուած Ամերիկայի Առաջնորդութեան հետ բարոյական, գործնական եւ համագործակցական կապերով : Ընդունուած է որ Գալիֆորնիոյ վիճակի մէջ նկատուին Միացեալ Նահանգաց երեք նահանգները՝ Գալիֆորնիան, Ուաշինկթըն եւ Օրէկըն : Յանկալի նկատուած է նոյնպէս միւրինակութիւն մտցնել երկու վիճակներու սահմանադրական օրէնքին մէջ : Որոշուած է որ թղթակցութիւններով եւ տեղեկագիրներու փոխանակումով իրազեկ պահուին երկու Առաջնորդներն ու Կեդր․ Վարչութիւնները :

Նիւքսկան, հաշուական եւ յարակից խնդիրներ .—

Կեդր․ Վարչութիւնս կազմեց եւ թեմերուն հաղորդեց թեմական տուրքերու բաշխումը :

Թեմական տուրքերու ընդհանուր գումարն է \$6,105, որ Երեսօխոխանական ժողովի նախատեսած \$7,000—ի գումարէն շուրջ \$1,000 պակաս է : Այս տարբերութիւնը կը գոյանայ մասամբ Գալիֆորնիոյ բաժանումին հետեւանքով, մասամբ ալ նուազագոյնը պահանջելու եւ ստանալու քաղաքականութեան պատճառով :

Կեդր․ Վարչութեան որոշումով եւ Տնտեսական ժողովի ղրկանի ստորադրութեամբ երեք անգամ չըջարերական նամակներով ղրկումներ եղած են Հոգաբարձութեանց, իրենց հին պարտքերու կարգադրութեան եւ մկրտութեանց

ու պատկանելու Առաջնորդարանի բաժիններու վճարման համար: Կը ցաւինք ըսելու որ եղած դիմումները եւ մասնակի աշխատանքները բաւարար արդիւնք չեն տուած եւ այդ պատճառով ալ մեր պահանջները կը մնան առկա, իսկ պարտքերու դումարները կը մեծնան ժամանակի ընթացքին:

Կացութիւնը դարձանելու, Առաջնորդարանը նիւթապէս կազմուելու եւ ծրագրուած կրթական եւ յարակից խնդիրներուն ընթացք տալու կարելիութեան նպատակով Կեդ. Վարչութիւնս երկու անգամ դիմեց Հանգանակութեան. առաջինը փորձուեցաւ Առաջնորդարանը Նիւ Եորք փոխադրելու առթիւ եւ սակայն փորձը իր սաղմին մէջ իսկ փակուեցաւ, որովհետեւ ընդունելութիւն չդառաւ սակաւաթիւ ազգայիններու եղած դիմումը եւ Յանձնախումբի անդամ հրաւիրուած երկու յարգելի ազգայիններ խորհուրդ տուին յետաձգել եւ նոյն իսկ փակել ձեռնարկը:

Իսկ երկրորդ անգամ նախնական խորհրդակցութիւններէ եւ սկզբունքային ճշդումներէ յետոյ, մասնաւորաբար Ս. Առաջնորդ Հօր ջանքերով, հնարաւոր եղաւ ունենալ լայն խորհրդակցական ժողով մը, 1928 Մարտ 19-ին, Պ. Ա. Գաբակչօղլանի գրասենեակը, ուր հրաւիրուած 25-է աւելի ազգայիններ արձանագրուեցան \$1,500-ի դումար մը իրրու նախապայմանութիւն: Նոյն ժողովի մէջ եղած թեւազրուութեան համաձայն, Կեդր. Վարչութեան որոշումով կազմուեցաւ Հանգանակիչ Յանձնախումբ մը, որուն անդամներն են Պ. Պ. Յ. Թօփալեան, Մ. Քիլէրճեան, Մ. Անդրէասեան, Յ. Պարոյրեան եւ Տ. Սմարեան: Այս կարգմին վրայ վերջէն աւելցուեցաւ նաեւ Տ. Սերովբէ Քհնյ. Ներշապուհ:

Հանգանակիչ Յանձնախումբը ցարդ Կեդր. Վարչութեան յանձնած է \$850, եւ կը շարունակէ իր վրայ դրուած պարտականութիւնը:

Կեդր. Վարչութեանս հաշուական շրջանը կը սկսի 1927 Մայիս 1-էն մինչեւ 1928 Հոկտ. 1, որով հաշիւը պէտք է նկատի ունենալ ըստ այնմ, մէկ տարի եւ 5 ամսուան համար: Ըստ կազմուած հաշուեկշռի մեր ելեմուտքը կը պատկերանայ ըստ հետեւեալին. — Մայս 1 — 27 Յուլիս, փոխանցման շրջան ըլլալով, դրամական գործառնութիւնները կատարած է նախորդ զանձապահ Պ. Ս. Պաղտասարեան:

ՀԱՇՈՒԵԿՇԻՌ

ԱՄԵՐԻԿԱԶԱՅ ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻ
1927 Մայիս 1-էն — 1928 Հոկտեմբեր 1

Մուտք	
Նախորդ շրջանէն պատրաստ դրամ	1,140.60
Առաջնորդական տուրքերէ	3,300.33
Պսակի վկայագրերէ	440.00
Մկրտութեան վկայագրերէ	1,496.50
Նուէր եւ աւանդ	200.00
Մայր Աթոռի համար եղած նուէրներէ	1,400.00
Ս. Փրկչեան Հիւանդանոցի Օրացոյցներէն	213.80
Հանազաններէ	414.94
Առաջնորդարանի 1926-ի հանգանակութեան, Պրն. Բըրֆի դեկավարութեամբ	1,060.00
Վկայագրերէ	175.00
	<hr/>
	9,841.17

	Ելք
Սրբազան Առաջնորդ Հօր թոշակին ի հաշիւ	2,883.50
Քարտուղար Տ. Բաշպետի թոշակին ի հաշիւ	2,335.00
Դիւանական եւ գրասենեակի ծախք եւ Առաջնորդարանի փոխադրութեան	1,634.46
Վարչութեան անդամոց հին եւ նոր համար ծախսեր	508.60
Տպագրական	114.30
Գնուած կարասիք	100.00
Զանազան ծախսեր	236.40
Ազգ. Հիւանդանոցի դրկուած, ի հաշիւ Օրացոյցներու	343.60
Մայր Աթոռ դրկուած	1,108.50
Եկեղեցականներ պատրաստելու համար պահեստի դրամ	350.00
	<hr/>

Պատրաստ դրամ ի նոր հաշիւ	226.81
	<hr/>
	9,841.17

Մեր պաշտօնավարութեան առաջին շրջանին պարտաւորուած եղանք միացնել բոլոր նպատակներուն համար եղած առձեռն գումարները մէկ սնտուկի մէջ, ըստ նախընթացին, եւ անոր համեմատ կատարել հաշուական գործառնութիւնները. բայց յետոյ կարգադրուեցաւ որ յատուկ նպատակներու համար եղած գումարները հնարաւոր չափով առանձնացուին եւ պահուին անձեռնմխելի:

Քննելով Պ. Տ. Քլըքի վարած \$100,000-ի հանգանակութեամբ նախատեսուած նպատակները եւ ստացուած արդիւնքը, \$1,296.65, նպատակայարմար նկատուեցաւ եղած գումարը ծածրողութեամբ յատկացնել Առաջնորդարանի անմիջական պէտքերուն:

Առաջնորդարանի Նիւ Եորք փոխադրութեան համար Երեսփ. Ժողովի կողմէ նախատեսուած էր \$1000.00: Ուղղակի փոխադրութեան համար ծասուած է \$255.20, իսկ այս առթիւ քարտուղար Պ. Տ. Փաշայեանի տարեթուական վրայ յաւելում եղած է տարեկան միանուագ \$300.00, ըսկըտեալ 1927 Մայիս 1-էն, վերջին տարին Պ. քարտուղարին շարժական ընդունելով \$35.00:

Առաջնորդարանի ներկայ, 1928 Հոկտ. 1-ի կացութիւնն է, ըստ նիւթականի.—

ՄԵՐ ՊԱՐՏՔԵՐԸ

Սրբազան Առաջնորդին	\$5871.99
Քարտուղար Պ. Ա. Փաշայեանին	723.50
Ազգ. Հիւանդանոցին (օրացոյցներ)	90.25
Մայր Աթոռ, Ս. Էջմիածնին	180.15
Տ. Աթիլ Քիւնյ. ին, (նախկին քարտուղար)	113.68
Տպարանական	97.25
Զանազան վնասելի հանապարհաձայսեր եւ փոքր գումարներ, շուրջ	400.00

Գումար \$7476.82

Որու փոխարէն Առաջնորդարանս թեմական յետնեալ տուրքերէ եւ վկայականներու հաշուն Հոգարարութիւններէ կը պահանջէ 22,000 տոլար: Դժբաղդաբար այս պահանջի կարեւոր մէկ մասը անգանձելի է:

Պատկ. Երեսփ. Ժողովի որոշումները.— Կեդր. վար-

չութիւնս մասնաւոր հոգածութեամբ գործադրած է 1927 Մայիս 15-16ի Երեսփ. Ժողովի որոշումները.—

1) Երեսփ. Ժողովի արձանագրութեանց, որոշումներու եւ Կեդր. վարչութեան, Կրօն. Ժողովի ու Ս. Առաջնորդ Հօր տեղեկագրերու ամփոփումները եւ հաշուական տեղեկատուութիւնները իրրեւ գրքոյի տպագրուած եւ գրքուած են բոլոր երեսփոխաններուն, հոգարարութեանց եւ մամուլին:

2) Քննուած է Պ. Ս. Նալբանդեանի դէմ Թրօյ Ն. Ե. Էնդրիւսի հանրագրութեամբ արծարծուած խնդիրը: Կեդր. վարչութիւնս նկատի ունենալով եղած քննութեան արդիւնքը եւ Պ. Ս. Նալբանդեանի գրաւոր եւ բերանացի յայտարարութիւնները, դատւ որ Պ. Ս. Նալբանդեանը կրնայ պահել իր երեսփոխանի իրաւունքները անարգել:

3) Մեծ դժուարութեամբ կարելի եղաւ իր ժամանակին, 1927 Յուլիսի սկիզբը, Առաջնորդարանը փոխադրել Նիւ Եորք եւ գրասենեակ ունենալ 156 — 5th Avenue, ներկայանալի եւ ամէն տեսակէտով յարմար իրարու կից երկու սենեակներու մէջ, ամսական \$65.00 վարձքով:

4) Ծարք մը յաջորդական նիստերու մէջ մասնաւոր ուղղութեամբ քննուեցան վերաքննեալ Սահմանագրութեան Նախագծի 75-100րդ յօդուածները, համաձայն Պատկ. Երեսփ. Ժողովի կողմէ Կեդր. վարչութեանս տրուած լիազօրութեան:

Վերաքննուած Սահմանագրութիւնը Յունիս 5, 1928 թուակիր պաշտօնագրով ներկայացուած է Ն. Ս. Օծութիւն Ամենայն Հայոց Հայրապետին, ի հաստատութիւն: Տակաւին պատասխան մը ստացած չենք:

Այս առթիւ Պատկ. Երեսփ. Ժողովին կը ներկայացնենք հետեւեալ կէտերը ի տեղեկութիւն.—

Ա.) Նախագծի 84-րդ յօդուածի մէջ յիշուած ազգային տուրք բացատրութիւնը տարեկան տուրք-ի փոխուած ըլլալով, ըստ այնմ փոխուած է նաեւ 71 եւ 72-րդ յօդուածներու մէջ յիշուած ազգային տուրք բացատրութիւնը, տարեկան տուրքի, այն նկատմամբ որ ազգային տուրքի ղեկավարութեան գործը պէտք է պատկանի Առաջնորդարանին, իսկ տարեկան տուրքերը, իբր անգամական վճար, պէտք է պատ-

կանին հոգարարձութեանց :

Բ.) Նախագծի 84-րդ յօդուածին վրայ աւելցած է իրբեւ ճանօթութիւն .— «Լւերաքանչիւր թեմ կ'ունենայ իր անդամական ժողովը, բաղկացած իրաւասու ազգայիններէ . անդամական ժողովի իրաւունքներն ու պարտականութիւնները ճշդուած կ'ըլլան ներքին կանոնադրին մէջ :»

Գ.) Նախագծին մէջ վերաքննութեան խնդիրը նկատի առնուած ըլլալով Կեդր. Վարչութիւնն աւելցուց մասնաւոր յօդուած մը՝ այսպէս . «Յօդ. 100 .— Սահմանադրութեանս վերաքննութեան իրաւունքը կը պատկանի Երեսփոխանական ժողովին : Փոփոխութիւնները կրնան առաջարկուիլ Կեդր. Վարչութեան եւ կամ Երեսփոխաններու կողմէ եւ երբ ըստանան Երեսփ. ժողովի երկու-երրորդի քուէն, կը ներկայացուին Ամենայն Հայոց Հայրապետին, ի հաստատութիւն :»

Դ.) Իսկ միւս յօդուածները ընդունուած են մասնակի եւ փոքր փոփոխութիւններով : Որպէսզի ամբողջութիւնը պարզ ըլլայ, կը կարգանք 75-100 յօդուածները .— (Տես Սահմ. օրինակ) :

5.) Կեդր. Վարչութիւնն նախանձախնդիր ըլլալով հանդերձ Երեսփ. ժողովի որոշումներու գործադրութեան՝ Ազատ Եկեղեցիի շարժման եւ այդ առթիւ Հայաստանի կառավարութեան դիմում կատարելու բանաձեւի մասին, իրբեւ Գործադիր Մարմին, միաձայնութեամբ ընդունեց որոշ վերապահութիւն :

Ազատ Եկեղեցիի շարժման դէմ՝ արձանադրութեանց տարադրուած գրքոյկը եւ մամուլի մէջ եղած տեղեկութիւնները բաւական նկատուեցան, քանի որ այդ շարժումը Ամենրիկայի եւ առ հասարակ արտասահմանի համար որեւէ լրբջ նշանակութիւն ստացած չէր :

Իսկ Հայաստանի կառավարութեան դիմում մը, նկատի ունենալով հանգամանքները, անժամանակ նկատուեցաւ :

6.) Կեդր. Վարչութիւնն զբաղեցաւ նաեւ Շարժական Օձուած Վէճի վրայ Պատարագ մատուցանելու հարցով : Դիմում և դաւ Ամենայն Հայոց Վեհ. Հայրապետին Մայիս 8, 1928 պաշտօնադրով, Ամերիկայի համար բացառիկ արտօնութեան խնդրանքով : Այս հարցը Կեդր. Վարչութեանս օրակարգը անցած էր անկախօրէն եւ Կեդր. Վարչութիւնն

դիմումը կատարեց՝ նկատի ունենալով սկզբունքային եւ գործնական տեսակէտներ, ինչպէս նաեւ 1925-ի Երեսփ. ժողովին յատուկ որոշումը :

Մեր դիմումին պատասխանը տակաւին ստացած չենք :

Երեսփոխանական ժողովին որոշումներուն հետ անմիջական աննշուած ունեցող այս խնդիրներէն զատ մեր օրակարգին վրայ ունեցանք եւ տակաւին ունինք շարք մը խորհարարական խնդիրներ . նկատի առնուած են՝ 1) Օտար եկեղեցական հաստատութեանց հետ յարաբերութիւններ, 2) Ս. Առաջնորդ Հօր իրբեւ Պատուիրակ World Conference of Faith-ին, Լօղան, երթալու մասին, Վեհ. Հայրապետի կարգադրութիւնը, 3) Հայկական Մշակոյթի Օր, որ պիտի տօնուի ամսուս 14-ին, 4) Զանազան նպաստի դիմումներ Պուրկարիայէն, Սիւրիայէն, Պէրսիայէն Վարժարանի համար եւլն. եւլն. : Դժբարդարար Առաջնորդարանը ի վիճակի չէր գործնական օգնութիւն մ'ընելու, հակառակ այն դնահատելի փաստին որ Ամերիկան միշտ ալ առատաձեռն եղած է մեր դժբախտ բեկորներու եւ աղէտեակներու օգնութեան գործին : Այնուամենայնիւ եղած դիմումներու առթիւ տըրուեցան խորհուրդներ եւ մաս մըն ալ ներկայացուցինք Հ. Բ. Լ. Միութեան ուշադրութեան :

Այս խնդիրներու շարքին կը փափաքինք մասնաւոր կերպով տեղեկագրել Մայր Աթոռին օգնելու խնդիրը .—

5.) Մայր Աթոռի նիւթական կացութիւնը ծանօթ է : Հոգեւոր Գերագոյն խորհուրդը մեզ եւս դիմած ըլլալով, Կեդր. Վարչութիւնն փոխադրեց պատրաստ գումարը աւելիով միւս կողմէ Ս. Առաջնորդ Հօր ղեկավարութեամբ տեղի ունեցաւ մասնակի հանգանակութիւն մը, որ պիտի շարունակուի որոշ ծրագրով : Ղրկուած է \$1060.50, կը մնայ պատրաստ՝ \$180.15, եւ պարբերաբար պիտի զրկուի :

Ս. Առաջնորդ Տ. Տիրայր Արքեպ. ի հրաժարականը .— Ս. Առաջնորդ Հայր Օղոստոս 14, 1928-ին ներկայացուց հրաժարական, գտնելով որ այլեւս չի կրնար օգտակարար պէս ծառայել, եւ գործէ ձեռնթափ եղաւ : Կեդր. Վարչութիւնն որոշեց այդ հրաժարականը ներկայացնել Պատկ. Երեսփ. ժողովին, ըստ որում Առաջնորդի հրաժարականը մերժելու կամ ընդունելու իրաւասութիւնը կը պատկանի Երեսփո-

խանական ժողովին:

Մինչ այդ, սակայն, Կեդր. Վարչութիւնն որոշած է ընդունել Ս. Առաջնորդ Հօր ամսավճարի իրաւունքը մինչեւ Երեսփ. ժողովի որոշումը եւ նկատի ունենալով Երեսփոխանական ժողովի մտաւրում գումարումը՝ ըրած է կարգադրութիւններ Առաջնորդարանի գործերու բարուք ղեկավարութեան համար:

Ներքին տարակարծութիւններ. — Մեր պաշտօնավարութեան ընթացքին ներքին տարակարծութիւններ ծագեցան Կրօն. ժողովի իրաւասութեանց մասին, շարք մը խնդիրներու առթիւ. այդ պատճառով ալ անհրաժեշտ նկատուած էր խնդիրը ներկայացնել Պատ. Երեսփ. ժողովին ի տնօրինութիւն: Սակայն ուրախ ենք յայտնելու որ Կեդր. Վարչութեանս վերջին նիստին, Հոկտ. 3, 1928, տարակարծութիւնները հարթուած եւ ընդհանուր հիմնական տեսակէտներ ճշդուած են, որով Կեդր. Վարչութիւնն կը խնդրէ օրակարգէն հանել «Կեդր. Վարչութեան եւ Կրօն. ժողովի փոխյարաբերութեանց խնդիրը»:

ԾԱՆՕԹ. — Երեսփ. ժողովի վիճարկուեթանց ընթացքին, Կեդր. Վարչութեան տեղեկարբերը յայտարարեց որ տարակարծութիւնները Ս. Առաջնորդ Հօր, կրօնական եւ աշխարհական անդամներու միջեւ եղած են հետեւեալ կէտերու մասին. —

1) Հոգաբարձութեանց վաւերացման առթիւ, որ յառաջ եկած էր մասնաւորաբար Շիֆակոյի խնդրով:

2) Ամուսնալուծմանց իրաւասութեան մասին, գոր Կրօնական ժողովը իրեն վերապահուած կը նկատէր:

3) Եկեղեցականներու ոչ-կրօնական յանցանքներու, այսինքն պարզ նիւթական, բարոյական եւ վարչական գեղծումներու քննութեանց եւ կարգադրութեանց մասին: Այս խնդիրները քննուած եւ վնասուած են Կրօն. ժողովի կողմէ:

4) Շարժական վէժի առթիւ, հակառակ Երեսփ. ժողովի որոշ տեսակէտին եւ Կեդր. Վարչութեան դիմումին, Կրօն. ժողովի կողմէ վեհ. կաթողիկոսին եղած չէզոքացնող գրութեան առթիւ:

5) Վերաքննուած Սահմանադրութեան մասին Կրօն. ժողովի անդամներուն եւ Ս. Առաջնորդ Հօր կողմէ վեհ. Հայ-

րապետին դրկուած գրութեան եւ յարակից նոր Սահմանադրութեան առթիւ:

Տեղեկարբերը ըսաւ որ ինքը ուրախութեամբ կը յայտարարէ թէ Կեդր. Վարչութեան վերջին նիստին միաձայնութեամբ համախոսութիւն յայտնուած է որ յետ այսու առաջին խնդրին ընթացք պիտի տրուի Սահմանադրութեան համաձայն. երկրորդ եւ երրորդ խնդիրները պիտի գան Կեդր. խնդրական Վարչութեան սեղանին, իսկ չորրորդ եւ հինգերորդ խնդիրները պիտի վերանկատուին Կեդր. Վարչութեան ժողովին մէջ:

Առաջարկներ եւ գանազան խնդիրներ. — Պատկ. Երեսփ. ժողովի ուղղութեան եւ տնօրինութեան կը ներկայացընենք շարք մը առաջարկներ եւ խնդիրներ, որոնց մէկ մասը արդէն շօշափուած եւ բացատրուած է այս տեղեկագրին մէջ. —

1) Ս. Առաջնորդ Հօր հրատարական, որ արդէն օրակարգի նիւթ է:

2) Կարուկ հրահանգ եւ որոշումներ թեմական տուրքերը եւ պատկներու եւ մկրտութեանց Առաջնորդարանի բաժինները վճարելու մասին թերացող հոգաբարձութեանց մասին:

3) Սկզբունքային որոշում Պօստոնի հոգաբարձութեան եւ Հովիւի ցոյց տուած վերաբերումի եւ յարաբերութեանց խզումի մասին:

4) Յատուկ հրահանգ Հովիւներու պաշտօնավարութեան շրջանի տեսողութեան մասին. երկու թէ չորս տարի, պատահական թէ մշտական շրջան: Այս կէտը նախատեսուած չէ ոչ գործադրուող Սահմանադրութեան եւ ոչ ալ վերաբընենալ ուրուագծին մէջ:

Վերջացնելէ առաջ մեր տեղեկագիրը ուրախութեամբ կ'արձանագրենք այն եռուն կեանքը որ վերջին տարիներ կը զարգանայ Ամբրիկայի մէջ, ազգային, եկեղեցական եւ կրթական ուղղութեամբ. մեծ ու փոքր դպրութիւններու մէջ մեր ժողովուրդը աւելի սերտ կապերով եւ նախանձախորհրդութեամբ կը համախմբուի եկեղեցիին շուրջը. նոր նոր եկեղեցիներ եւ հոգաբարձութիւններ կը կազմուին եւ դպրութիւն լուրջ մտահոգութիւնն ունի նոր սերունդի դաստիարակումը:

բակութեան մասին:

Այս գաղութը իր կարօտ եւ կոտորակուած արեւնակից-
ներուն օգնելու գմայլելի զոհարերութեան հետ զուգընթաց,
հետզհետէ կը խորացնէ նաեւ իր խիստ սեփական կարիքնե-
րու լրացման խնդիրը: Այս պարագան աւելի շեշտուած
կերպով կը ծանրացնէ պարտականութիւնը Ազգային Իշ-
խանութեան՝ որ պէտք է յարատեւ եւ խոհուն քաղաքակա-
նութեամբ, միացեալ ոյժերով ու ջանքերով գիմարուէ
կացութիւնը՝ օգտակարապէս գործելու համար:

Կեդր. Վարչութիւնս յաւանութիւն չունի իր պարտա-
կանութիւնները լրել կատարած ըլլալու մասին. սկզբնական
չըջանի մեր լաւագոյն առաջադրութիւնները մասամբ կատե-
ցան բացառիկ եւ հարկադրիչ աշխատութիւններով, որոնք
անտարակոյս պէտք է կատարուած ըլլային աւելի կանուխ:
Շարք մը խնդիրներ դժբախտաբար շատ ժամանակ եւ ոյժ
խըցին: Համոզուած ենք սակայն որ Պատկ. Երեսի. Ժո-
ղովը իր նոր որոշումներովը եւ հրահանգներովը կը հար-
թէ դժուարութիւնները եւ իր վստահութեամբը կը քաջա-
լերէ մեզ՝ գործը շարունակելու: Մինչեւ որ նոր պարագաներ
ներկայանան, Սահմանադրութիւնը հաստատուած ստանանք
եւ Պատկ. Երեսի. Ժողովը գումարէ իր յաջորդ նիստը:

Նիւ Եորք 7 Հոկտեմբեր, 1928

ԹԵՄԱԿԱՆ ՏՈՒՐՔ
1927 ՏԱՐԻՈՅ

1. Ասքորիա 50, 2. Պինկիէմբըն 60, 3. Պոսթոն 600,
4. Պուէնս Այրէս 50, 5. Քանատա , 6. Շիփաօ 150,
7. Քլիվլենտ 75, 8. Տիքոնյք 400, 9. Տիքոնյք-Տէլըրի 200,
10. Հարդֆըրտ 60, 11. Հէյվրիի 50, 12. Ինտիէն Օրչէէնտ
50, 13. Քընոշա 50, 14. Լօրէն 120, 15. Լոպէլ 50, 16. Կրա-
նիդ Սիքի 50, 17. Նիւարք 60, 18. Նիւ-Եորք 500, 19. Նիւ-
Եորք 30-րդ Փողոց 500, 20. Նիւ Պրիքէն 120, 21. Նիակարա
Յօլս 50, 22. Ֆիլատէլֆիա Նորդ 300, 23. Ֆիլատէլֆիա
Ուէստ 300, 24. Բօրդլէնտ 50, 25. Բրավիտէնտ 600, 26. Բէյ-
սին 120, 27. Սօ. Միլվօֆի 120, 28. Սքրինկֆիլտ 50, 29. Սի-
րապիւս 100, 30. Թրոյ 200, 31. Եռնիքն Սիքի 250, 32.
Ուէստ Բուլման 100, 33. Ուստըր 500, 34. Վօֆէկըն 60,
35. Բիչմօնտ 60, 36. Սօ. Բօլօ - Պրազիլ 50:

ԵԿԵՂԵՑԻ ՈՒՆԵՑՈՂ ՀՈՎԻԻՆԵՐ

- Գեղ. Տ. ՇԱՀԷ Ծ. ՎՐԴ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ, 397 Shawmut Ave.
Boston, Mass.
- Գեղ. Տ. ՂԵՒՈՂՆ ՎՐԴ. ՄԱՐԴՈՒԿԷՍԵԱՆ, ^{Armenian}
Church, Jefferson St., Providence, R. I. *S. Եղիշ-Գեղ Գաղութի*
- Գեղ. Տ. ՄԱՍԲԵՐԷ ՎՐԴ. ԳԱԼՅԱՆԱՆ, 447 New York Ave.,
~~Union City, N. J.~~ *523-34th St. Union City, N. J.*
- Գեղ. Տ. ԽՈՐԷՆ ՎՐԴ. ԼԱՉԱՐԵԱՆ, 909 Michigan Ave., So.
Milwaukee, Wis.
- Գեղ. Տ. ~~ՍՏԵՓԱՆ ԼՐԳ. ԼԱՅՐԱՆԵԱՆ, 18 Fourth St.,
Troy, N. Y.~~
- Արժ. Տ. ՍԵՐՈՎԸԷ Ա. ՔՀՅ. ՆԵՐՇԱՊՈՒՀ, 221 E. 27th St.
New York, N. Y.
- Արժ. Տ. ՊԵՏՐՈՍ ՔՀՅ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ, 221 E. 27th St., New
York, N. Y.
- Արժ. Տ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Ա. ՔՀՅ. ՍԱՐԳԻՍԵԱՆ, 578 W. 187th
St., New York, N. Y.
- Արժ. Տ. ՄԱՏԹԷՈՍ ՔՀՅ. ՀԷՔԻՄԵԱՆ, 207 E. 30th St., New
York, N. Y.
- * Արժ. Տ. ~~ՍՐԱՅԷ ՔՀՅ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ, 6006 Walnut St., Phi-
ladelphia, Pa.~~
- * Արժ. Տ. ~~ՆՇԱՆ ՔՀՅ. ՓԱՓԱՉԵԱՆ, 16th & Oxford Streets,
Philadelphia, Pa.~~
- Արժ. Տ. ԱԹԻԿ ՔՀՅ. ԾՈՑԻԿԵԱՆ, 65 Laurel St., Worcester,
Mass.
- Արժ. Տ. ՎԱՀԱՆ ՔՀՅ. ԿԻԻԼՏԱԼԵԱՆ, 2212 Foster Ave.,
Chicago, Ill.
- Արժ. Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Ա. ՔՀՅ. ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆ, 1619 Lawrence
Ave., Chicago, Ill.
- Արժ. Տ. ԵՂԻԱԶԱՐ ՔՀՅ. ԱՇՃԵԱՆ, 397 Shawmut Ave.,
Boston, Mass.
- Արժ. Տ. ՎԱՐԴԱՆ ՔՀՅ. ԴԱԻԹԵԱՆ, 1121 Geneva Street,
Racine, Wis.
- Արժ. Տ. ՄԱՏԹԷՈՍ ՔՀՅ. ՄԱՆԻԿԵԱՆ, 43 King St., Toronto.
Ont., Canada.
- Արժ. Տ. ԵՂԻՇԷ ՔՀՅ. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ, 3 Auburn St., Lowell,
Mass.

519 W. York St. Philadelphia
* Եորթ. Տ. *Տիքոնյք* Ե. *Վրդ. Մարտի* *Գաղութի*
* *Պր. Սքրինկֆիլտ*. *Տիքոնյք* *177 W. 17th* *5459 Walnut*
St. Philadelphia

Արժ. Տ. ԸՆԶԱԿ ՔԶՅ. ԳԱԶԱՆՃԵԱՆ, 160 Tremont St., New Britain, Conn.

Արժ. Տ. Գ. ՔԶՅ. ԹԱՇՃԵԱՆ, Colectividad Armenia, 226 San Jerenimo, Cordoba, Argentine.

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆՆԵՐ, ՈՐ ՊԱՐԲԵՐԱԲԱՐ ԱՅՅԵԼՈՒ ԵԿԵՂԵՅԱԿԱՆՆԵՐԷ ԿԸ ՍՏԱՆԱՆ ՀՈԳԵՒՈՐ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՍԹՈՐԻԱՅԻ.— S. Chirovian, 25-10 Potter Ave., Astoria, L. I.

ՊԻՆԿԿԶԷՄԹԸՆԻ.— 19 Main St., Binghamton, N. Y.

ՊՐԻՏԱՔԻ.— 1106 Braddack Ave., Braddack, Pa.

ՊՐԻՃԲՕՐԹԻ.— 438 Conn. Ave., Bridgeport, Conn.

ՊՐԻՃՎՕԹԻ.— 57 Broad St., Bridgewater, Mass.

ՊՈՒԷՆՈՍ ԱՅՐԷՍԻ.— 1537 Calle San Juan, Buenos Aires, Argentine.

ՊՂՅԼՕՅԻ.— P. O. Box 711, Buffalo, N. Y.

ՉԸԼՍԻԻ.— 18 Fifth Ave., Chelsea, Mass.

ՔԼԻՎԼԷՆՏԻ.— c/o S. Sisian, 1818 Prospect Avenue, Cleveland, Ohio.

ԿՐԱՆՏ ՐԱԲԻԹՍԻ.— c/o G. Mullian, 1059 Turner Ave., Grand Rapids, Mich.

ՀԱՐԹՅՐՏԻ.— c/o A. Derderian, 99 Putnam St., Hartford, Conn.

ՀԷՎՐՀԻԼԻ.— 42 Pilling St., Haverhill, Mass.

ԻՆՏԻԸՆ ՕՐԶԸՐՏԻ.— 44 Orchard St., Indian Orchard, Mass.

ՔՆՕՇԱՅԻ.— 6226 - 14th Ave., Kenosha, Wis.

ԼԻՆԻ.— c/o Dr. L. Hagopian 26 So. Common Street, Lynn, Mass.

ԼՕՎԷԼԻ.— c/o H. Zarifian, 36 Jackson St., Lowell, Mass.

ՄԵՍԻՆԱՅԻ.— c/o Sh. Tarpinian, 252 Center St., Massena, N. Y.

ՄԻԼՖԸՐՏԻ.— 7 West Pine St., Milford, Mass.

ՆԻԻ ՊՐԻԲՕՐԹԻ.— 2 Atkinson Place, New Buryport, Mass.

ՆԻԱԿԱՐՍ ՅՕԼՍԻ.— 943 Cleveland Ave. Niagara Falls, N. Y.

ՔԱԹՐՈՒՆԻ.— 10 Thomas St., Paterson, N. J.

ԲՕՐԹԼԷՆՏԻ.— c/o Der Arsenian, 514 Congress St., Portland, Me.

ՐԻՉՄԸՆՏԻ.— 112 N. Meadow St., Richmond, Va.

ԻՍԹ ՍԷՆԹ ԼՈՒԻՉԻ.— 1424 E. B'way, East St. Louis, Ill.

ՍԷՆԹ ԲՕԼԻ.— c/o G. Nakashian, 217 Moutrose Pl., St. Paul, Mines.

ՍԲՐԻՆԿՅԻԼՏԻ.— c/o N. Tashjian, 919 State St., Springfield, Mass.

ՍԻՐԱՔԻԻՍԻ.— 410½ Burnet Ave., Syracuse, N. Y.

ԵԻԻԹԻՔՍԻ.— P. O. Box 75, Utica, N. Y.

ՎՕՔԷԿԸՆԻ.— 934 So. Genesee St., Waukegan, Ill.

ՎԷՍԹ ԲՈՒԼՄԷՆԻ.— 11929 Wallace St., West Pullman, Ill.

ՎԷՍԹ ԱԼԻՍԻ.— c/o S. Gurunian, 434 - 55th Ave., West Allis, Wis.

ՎԱՅԹԸՆՍՎԻԼԻ.— 200 Church St., Whitinsville, Mass.

ՀՈՎԻՒՆԵՐ, ՈՐ ՍԵՓԱԿԱՆ ԵԿԵՂԵՅԻ ԶՈՒՆԻՆ ԵՒ ՄԻԱՅՆ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԿԱՆ

Արժ. Տ. ՊԵՏՐՈՍ ՔԶՅ. ՎԱՐԴԱՆԵԱՆ, 181 Bidwell Ave. Jersey City, N. J.

Արժ. Տ. ԴԱԻԹ ՔԶՅ. Տ. ԱԻԵՏԻՍԵԱՆ, 1712 State St., Granite City, Ill.

Արժ. Տ. Պ. ՔԶՅ. ՄԱՄԲՐԷԵԱՆ, 15371 Welland Ave., Detroit, Mich.

Արժ. Տ. ԳԱԲՐԻԷԼ ՔԶՅ. ՍԱՄՈՒԷԼԵԱՆ, Armenian Benevolent Society, 15 Rue Florencia de Ambren, Paulo, Brazil.

ԱՆՊԱՇՏՕՆ ԵԿԵՂԵՅԱԿԱՆՆԵՐ

Արժ. Տ. ՌՈՒԲԷՆ ՔԶՅ. ԳԱԲԻԿԵԱՆ, 229 Howland St., Astoria, L. I. (N. Y.)

Արժ. Տ. ԵՂԻՇԷ ՔԶՅ. ԳԱԼԸՆՃԵԱՆ, 200 Highpoint Ave., Weehawken, N. J.

ԳԵՐ. Տ. ՎԱՀՐԱՄ Ծ. ՎՐԴ. ՆԱԶԱՐԷԹԵԱՆ, 1818 Prospect Ave., Cleveland, Ohio.

Արժ. Տ. ՄՈՎՍԷՍ ՔԶՅ. Տ. ՍՏԵՓԱՆԵԱՆ,

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿ ԱՄԵՐԻԿԱՆԱՅՈՑ

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԵԱՆՅ ԿԱԶՄԸ

1. ԱՍԹՕՐԻԱ. — Տեարք Ֆ. Զօդեան, Յ. Պարսամեան, Տօքթ. Մ. Մաթիւս, Գ. Գույումճեան, Ա. Բարբերեան, Վ. Աբրահամեան, Ս. Հէքիմեան :
2. ՊԻՆԿՆԵՄԹԸՆ. — Տեարք Ճ. Հայրաճեան, Կ. Նաճառեան, Մ. Գալէմճեան, Բ. Քէչօյեան, Հ. Բարունակեան :
3. ՊՈՍԹՈՆ. — Տեարք Խ. Քաջիկեան, Ղ. Սրապեան, Գ. Իսրաէլեան, Գ. Ժամկոչեան, Մ. Նահիկեան, Տ. Վարդիկեան, Պ. Կարապետեան, Մ. Մուրատեան, Ա. Գասպարեան :
4. ՇԻՔԱԿՕ. — (Առժամեայ) Տեարք Խ. Շահապեան, Վ. Պէյօեան, Լ. Քաչեան, Կ. Յարութիւնեան, Գ. Օհանեան, Ս. Տօնեան, Բ. Ճաքօպեան :
5. ԲԼԻՎԼԵՆՏ. — Տեարք Ք. Առաւելեան, Յ. Թարխանեան, Տ. Ասատուրեան, Ա. Պէննէեան, Ա. Սիսեան, Գ. Տէմիրճեան, Ս. Տէր Պաղտասարեան :
6. ՏԻԹՐՈՅԻԹ. — Տեարք Յ. Ապահունի, Շ. Սարաֆեան, Տօքթ. Անտուր, Յ. Թաֆրալեան, Յ. Կոնճօեան, Կ. Մարտիրոսեան, Ս. Տէպէլեան, Գ. Էքիզեան, Ս. Ճանօեան :
7. ՏԻԹՐՈՅԻԹ-ՏԵԼԸՐԻ. — Տիկին Ե. Դաւիթեան, Տեարք Ա. Սարոյեան, Խ. Գասպարեան, Տօքթ. Կ. Աթթարեան, Ա. Լաճիքեան :
8. ՀԱՐԹՅԸՐՏ. — Տեարք Ա. Տէրաէրեան, Ե. Եղիաեան, Ս. Փէչլիվանեան, Գ. Ժամկոչեան, Կ. Սաչաքլըեան :
9. ՀԷՅՎԻՐԻԼ. — (Հոգաբարձութիւն չունի) :
10. ԻՆՏԻԵՆ-ՕՐՁԷՆՏ. — Տեարք Մ. Թորոսեան, Ե. Սեթեան, Մ. Տօնիկեան, Մ. Մըթըլեան, Հ. Տիւրկէրեան :
11. ԿՐԱՆԻԹ-ՍԻԹԻ. — Տեարք Ս. Յակոբեան, Գ. Մուշեղեան, Մ. Քէքիլքեան, Մ. Յակոբեան, Ա. Մանուկեան :
12. ԲԸՆՈՇԱ. — Տեարք Լ. Յակոբեան, Ե. Գալսեան, Ա. Տիրացուեան, Ե. Պեարոսեան, Ս. Պեարոսեան :
13. ԼՕՎԷԼ. — Տեարք Մ. Բարոյեան, Մ. Մանոյեան, Ռ. Պոյաճեան, Կ. Մակարեան, Խ. Շապոյեան, Մ. Կարապետեան, Յ. Կիւրեղեան :

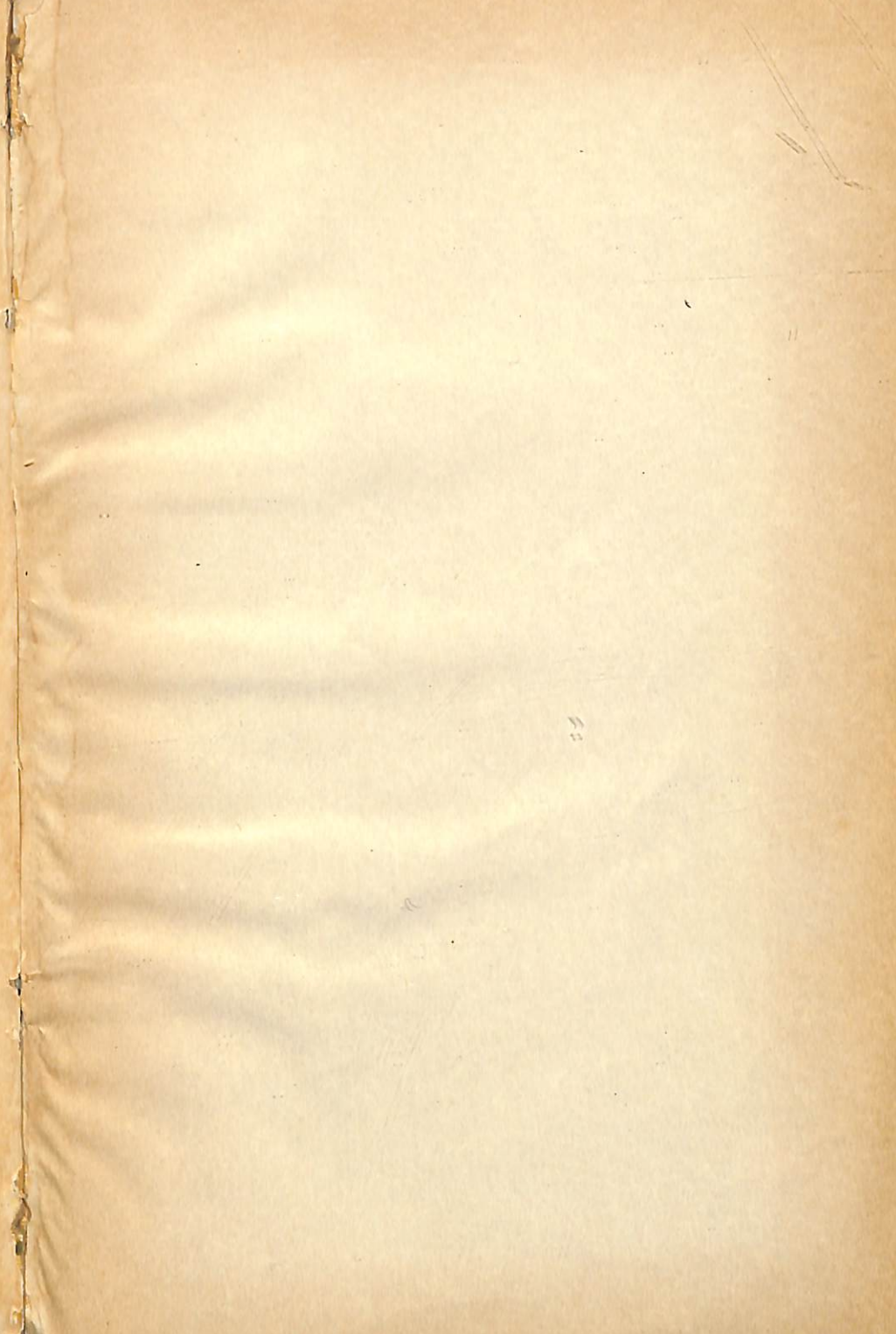
14. ԼՕՐԷՆՍ. — (Նոր ընտրութիւն դեռ չէ կատարուած) :
15. ՆԻԻԱՐԲ. — Տեարք Տ. Քըրք, Ս. Եսայեան, Կ. Հայկազն, Լ. Պետիկեան, Տ. Պալլըճեան, Յ. Բարունակեան, Հ. Շահինեան :
16. ՆԻԻ ՊՐԻԹԷՆ. — Տեարք Գ. Գէորգեան, Կ. Յակոբեան, Թ. Եաղուպեան, Ա. Կօչկաղարեան, Թ. Յարութիւնեան, Յ. Կարապետեան, Գ. Պաղտասարեան :
17. ՆԻԻՐՕՐԴ. — Տեարք Ա. Միքայէլեան, Ս. Թորոսեան, Կ. Գալուստեան, Ա. Անանեան, Կ. Եղոսեան :
18. ՆԻԻ-ԵՈՐԲ, (27-րդ Փոզոց) — Տեարք Ս. Սէրճեանեան, Ա. Պօղոսեան, Ն. Փափաղեան, Մ. Մինասեան, Պ. Տէրունեան, Ս. Ավստօեան, Ա. Աբրահամեան, Մ. Խաչմանեան, Ե. Յակոբեան :
19. ՆԻԻ-ԵՈՐԲ, (30-րդ Փոզոց) — Տեարք Ա. Բոցիկեան, Յ. Ալպար, Մ. Մէրճանեան, Մ. Պէյլէրեան, Պ. Հազարապետեան, Ն. Կօչկարեան, Ռ. Մեծասուրեան :
20. ՆԻԻ ԵՈՐԲ, (Աք-Թաուլ) — Տեարք Գ. Գալէնտէրեան, Ն. Մաղաքեան, Տօքթ. Այվաղեան, Գ. Աղամեան, Օ. Մարտիկեան, Ս. Տէմիրճեան, Յ. Տօնէլեան, Յ. Արութեան :
21. ՆԻԱԿԱՐԱՅՕԼՍ. — Տեարք Խ. Թորիկեան, Գ. Կարապետեան, Տիկին Ա. Թովմատեան, Յ. Եղիկեան, Կ. Կապոյեան :
22. ՖԻԼԱՏԵԼՖԻԱ, Ն. — Տեարք Յ. Զալլըեան, Ս. Սանտուրեան, Յ. Թաչճեան, Բ. Գաղանճեան, Գ. Կարապետեան, Յ. Նազարէթեան, Ն. Շամիկեան, Պ. Թէրլեան, Մ. Ճըսկալեան :
23. ՖԻԼԱՏԵԼՖԻԱ, Ռ. — Տեարք Տ. Իսպէչարեան, Տօքթ. Նէտիւրեան, Հ. Բազրատունի, Ա. Արսլանեան, Գ. Սամուէլեան, Յ. Թէմօեան, Ա. Գասարճեան :
24. ԲՕՐԴԼԷՆՏ. — Տեարք Խ. Մանուկեան, Գ. Տէր Արսէնեան, Ա. Եղիաեան, Ա. Փափաղեան, Մ. Սիւրունեան :
25. ԲՐԱՎԻՏԷՆՍ. — Տեարք Խ. Էմիրղեան, Պ. Գալլընեան, Ն. Գըլբրեան, Ա. Նուրիկեան, Հ. Նաճառեան, Գ. Տիւրկէրեան, Մ. Գաղանճեան, Յ. Ճորճորեան, Յ. Կարապետեան, Կ. Դանիէլեան, Լ. Մըրըրլեան :

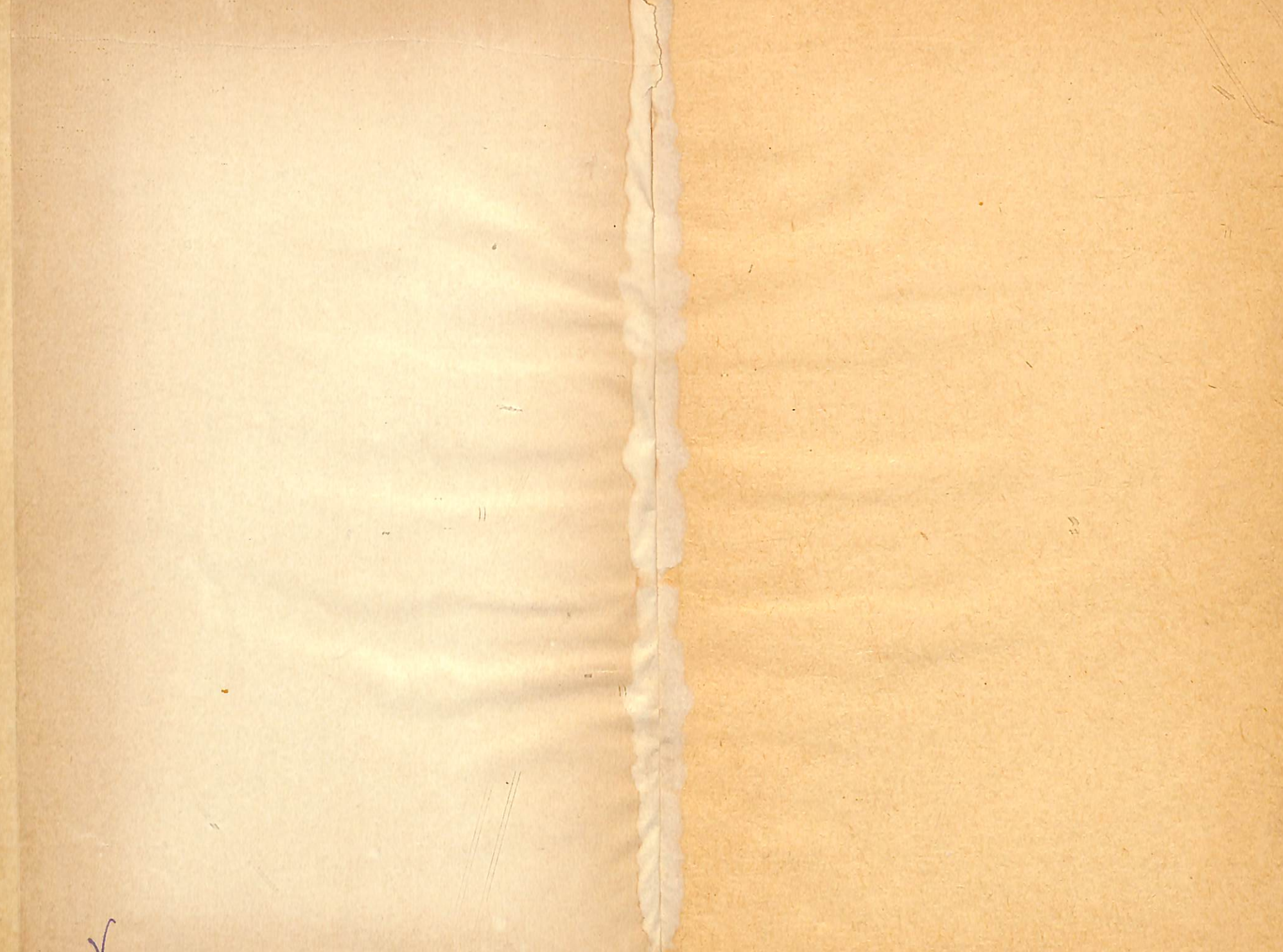
26. ՌԷՅՍԻՆ — Տեարք Տ. Ճինկէօղեան, Մ. Ճանիկեան, Վ. Տէր Վարդանեան, Ա. Վարդեան, Ա. Լեւոնեան, Գ. Գլուխֆճեան, Պ. Էքիղեան, Բ. Նիւտիւրեան, Գ. Պուչաքեմիչեան:
27. ՌԻՉՄՕՆՏ — Տեարք Յ. Գարբիէլեան, Ե. Գարաեան, Ա. Գրիգորեան, Մ. Կիրակոսեան, Ա. Տատաեան:
28. Ս. ՄԻՎՎՕՔԻ — Մ. Քէշիշեան, Մ. Աչաղեան, Ե. Ենիտիւնեան, Ա. Գարբիէլեան, Ս. Հաճինեան:
29. ՍԻՐԱՔԻԻԶ — Տեարք Խ. Ոսկերիշեան, Խ. Մինասեան, Խ. Չուղասրղեան, Տ. Տէսթէեան, Մ. Արիկեան:
30. ՍԻՐԻՆԿՅԻԼՏ — Տեարք Մ. Քիւլինիկեան, Ն. Փիլիկեան, Տ. Օմարթեան, Յ. Խաչիկեան, Գ. Մեծարեան:
31. ԹՐՈՅ — Տեարք Մ. Հայրապետեան, Գ. Պալայեան, Թ. Պետրոսեան, Յ. Աղաչարմ, Գ. Տէր Մետրոպեան, Մ. Սահաթճեան, Ք. Քերոբեան:
32. ԵՈՒՆԵԼՆ ՍԻԹԻ — Տեարք Յ. Պօղոսեան, Յ. Թէրէքէճեան, Մ. Թըրոսեան, Կ. Գաղանճեան, Յ. Նորեան, Յ. Ապահունի, Ա. Քէշիշեան, Մ. Տէրոյեան, Ա. Տաղաղեան:
33. ՎՕՔԷԿԸՆ — Տեարք Յ. Թորիկեան, Կ. Էմիրղեան, Ն. Ըլլօեան, Գ. Մկրտիչեան, Մանուկ Սեւանեան:
34. ՎՕԹԸՐԹԱՈՒՆ — (Առժամեայ) Տեարք Հ. Աղլեան, Գ. Տ. Պօղոսեան, Պ. Արիկեան, Կ. Կարապետեան, Լ. Գրիգորեան:
35. Ո. ՓՈՒՎՄԷՆ — Տեարք Յ. Հալաճեան, Յ. Ֆնարղլեան, Ա. Նիկողոսեան, Մ. Հաղարմաղեան, Մ. Սէմէրճեան, Վ. Հաղարմաղեան, Կ. Սողիկեան:
36. ՌԻՍՏՐ — Տեարք Ս. Ետրուղեան, Պ. Յարութիւնեան, Տօքթ. Լ. Հիւսիսեան, Ն. Տէրաչեան, Խ. Անարիկեան, Ն. Նիկողոսեան, Ս. Պոյաճեան, Մ. Տէրաչեան, Թ. Խուրեան, Վ. Սանթօեան:
37. ՔԱՆԱՏԱ-ՀԱՄԻԼԹԸՆ — Տեարք Լ. Բէիղեան, Ա. Ալիքսանեան, Ա. Ասատուրեան, Տ. Ասատուրեան, Ա. Յարութիւնեան:
38. ՔԱՆԱՏԱ-ՍԷՆԳ ԳԱԹԷՐԻՆԶ — Տեարք Ա. Գրիգորեան, Գ. Խորթեան, Հ. Յովսէփեան, Մ. Քաչարեան:
39. ՔԱՆԱՏԱ-ԿՈՂԹ — Ա. Խոչոեան, Մ. Ասատուրեան, Ղ.

- Մարդարեան, Մ. Չէրգոեան, Գ. Բարսեղեան:
40. ՔԱՆԱՏԱ-ԹՕՄԱՆԹՕ — Տեարք Լ. Պապեան, Լ. Արխարէսեան, Թ. Սուրէնեան, Ի. Սէֆէրեան, Յ. Յարեան:
41. ՔԱՆԱՏԱ-ՊՐԷՆՏՅՕՐՏ — Տեարք Ե. Սուրատեան, Մ. Արիկեան, Գ. Մնոյեան, Խ. Տէրաչեան, Գէորգ Գալայճեան:
42. ՄԷՔՍԻԿՕ — Տեարք Ս. Վարդուկեան, Գ. Գրիգորեան, Ա. Արաչեան, Յ. Կարապետեան, Վ. Մինասեան:
43. ԱՐԺԱՆԹԻՆ-ԳՕՐՏՕՊԱ — (Հայ Գաղութային Միութիւն):
44. ՀԱՒԱՆԱ-ԳՈՒՊԱ — (Հայ Գաղութային Բարեգործական Միութիւն):
45. ՊՈՒԷՆՈՍ-ԱՅՐԷՍ — (Հայ Գաղութային Կեդրոն):
46. ՍԱՆ-ԲԱՈՒԼՕ, ՊՐԱԶԻԼԻԱ — Տեարք Ճորճ Թահանեան, Յ. Գալսէրլեան, Գ. Մխիթարեան, Ն. Պոյաճեան, Յ. Հաղարապետեան, Ղ. Նաղարեան, Մ. Գալայճեան, Է. Նաքաչեան, Ճ. Բըղկալլեան, Վ. Քէօթէնճեան, Յ. Տէմիրճեան, Ճ. Թահանեան (Նախագահ):

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several lines and is difficult to decipher due to its low contrast and orientation.

« Ազգային գրադարան

NL0030569

